

Delavska enotnost

GLASILO GLAVNEGA ODBORA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Leto IV. Štev. 46.

Ljubljana, 12. novembra 1948.

Mesečna naročnina 12 din. Izvod 3 din

Naj živi II. kongres Komunistične partije Slovenije!

Naj živi slavna Komunistična partija Jugoslavije
s tovarišem Titom na čelu!

Delavski razred Slovenije pozdravlja II. kongres svoje Partije

Danes pričanja II. kongres Komunistične partije Slovenije s svojim delom. Ta, za naš delavski razred tako pomemben zgodovinski dogodek, spremljajo vsi naši delovni ljudje vsepovsod po Sloveniji, kjer v znamenju tega kongresa s podvojeno silo naskakujejo poslednje ovire, da izpolnijo plan za leto 1948, ki je v obsegu naše prve gospodarske petletke odločilno leto za vso petletko. Z delovnim poletom, kakršnega ne pozna zgodovina našega delovnega ljudstva, s socialističnim tekmovanjem, ki je komunistična metoda v graditvi socializma, kakor je dejal Stalin, pozdravlja naš delavski razred Drugi kongres svoje ljubljene Partije. Svoje ljubljene Partije, kajti le zasluga te njegove Partije, ki ga je vzgajala, budovala, učila, ki ga je kalila in mu kazala pot in način borbe za pravice delovnega ljudstva, je zmagovalen triumf enotnosti delavskega razreda, brez katere ne bi bilo borbenih uspehov ne v času kapitalistične obkolitve v lastni deželi, ne v času okupatorske obkolitve v osvobodilni borbi, ne v času borbe za socializem, v katerega ga njegova Partija nezadržno in zmagovalno vodi. Danes, ob začetku Drugega kongresa Komunistične partije Slovenije, ve in občuti vsak rudar, da je v njegovem rovu in v njegovem domu prav ta Partija, ki vodi njegovo srce, njegov um in njegove roke v borbi za lepše življenje delovnega ljudstva, kateremu edinemu pripadajo bogastva zemlje, rek, gozdov in morja in vse, kar je ustvaril človeški um in kar so napravile roke človekove; ve in občuti tako, kakor so to učili najbolj zvesti prijatelji človeštva — Marx, Engels, Lenin in Stalin. Ob Drugem kongresu Komunistične partije Slovenije ve vse to in vse to tudi občuti vsak delavec in vsaka delavka, vsak inženir in vsak znanstvenik, vsak umetnik in pesnik, sleherni, ki zavestno in s polnim srcem vere v Partijo pomaga polagati kamen na kamen za zgradbo socializma.

Ko se je 18. aprila 1937. leta vršil v hribovski hišici na Čebinovem nad Zagorjem ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije v najstrožji ilegali, je bila Partija že globoko zasidrana v vrstah delavskega razreda. Čeprav so sedeli v podstovu od takratnih protiljudskih oblasti dovoljenih, URS-ovih sindikatov omahljivi, klečeplazni socialistični desničarji, ki so se otepali sleherne revolucionarne borbe, je Partija, ki ni bila nikjer, razen v srcih najbolj zavednih delavcev zapisana, zajemala vsak dan večje množice delovnega ljudstva. Da, nikjer ni bila zapisana, nikjer ni bila vidna — pa je vendar bila povsod pričujoča, kajti vsi rudarji, železarji, zidarji, vse tekstilke so občutili, kadar so s štrajki lomili zobe kapitalističnim izkoriščevalcem, da se tako bore le komunisti, najdoslednejši borci za pravice delovnega ljudstva. In tako je s pomočjo Partije rasla enotnost delavskega razreda bolj in bolj, kajti le Partija je dosledno učila združevati delovne ljudi, le Partija je dosledno kazala in utrjevala pravilno pot, ki vodi do končne zmage proletariata. In delavci, ki so stradali, delavci, ki so brez dela srepo strmeli v ta čuden, brezglavi, nečloveški družben red, ko je človek sredi neizmernega bogastva od lakote umiral, so se bolj in bolj oklepali svoje Partije, ki jim je prebujala zavest, razredni ponos, razredno sodelstvo ter vero v moč ljudskih množic, ki jih je učila iskati zaveznitvo v delovnih kmetih in v prav tako izkoriščani ljudski inteligenci.

In tako je Partija pripravljala delavski razred za odločilni boj: Partija je oboroževala delavski razred, da stopi na čelo ljudskih množic, kadar pride njih čas. Tako se je tudi zgodilo! Naš človek je po svoji Partiji vedel: nekoč v oktobru so šli ruski delavci v naskok na trdnjavo kapitalizma in so zmagali, ker so verovali v svojo Partijo, ker so verovali v svoje, ljudske sile! Tudi čas našega ljudstva je prišel. Čeprav je bil naskok naših ljudskih množic v prvi vrsti naskok na tujega fašističnega okupatorja in na domače izdajalce, je naš revolucionaren človek že tedaj občutil, da se bori za novo, lepšo, pravičnejšo, ljudsko Jugoslavijo. Z neizmerno ljubeznijo do svoje Partije in do svoje domovine in s prav tako ljubeznijo do Sovjetske zveze in z velikim zaupanjem v nepremagljivo Rdečo armado, se je pognal v boj, ki mu ni primera v zgodovini narodov Jugoslavije.

Partija je poslala prve borce v spopad s sovražnikom. Najbolj sposobni, najbolj zavedni delavci, ki

jih je Partija že davno prej skrbno in dosledno usposobila za oboroženo borbo, kot je to zmogla le Partija, ki je pod vodstvom tovariša Tita dosledno po znanosti marksizma-leninizma prevzgajala svoje vrste, so postali tudi vodeči vojaški kader naše revolucionarne partizanske vojske. Korenini Partije ni mogel nihče več iz ljudstva izdreti; razraščale so se v vseh tovarnah in rudnikih in na bojni klic te svoje Partije so delavci v množicah odhajali v gozdove. Bojni poziv Partije pa je komunistom še posebej naračal: »Prišel je tisti najtežji trenutek, ki smo ga v naši borbi pričakovali. Vedeli smo, kaj pripravljajo fašistični zločinci proti Sovjetski zvezi in vsemu delovnemu človeštvu. Kroji željni oblastniki, ki drže v suženstvu lastne narode in narode podjarmljenih dežel, so nam napovedali vojno do iztrebljenja, napovedali pokolj komunistov. Mi to borbo sprejemamo, ker smo jo pričakovali in se nanjo pripravili. V tej borbi ne bo pardona niti enemu komunistu!« opijejo fašistični kroniki. Mi pa pravimo: V tej borbi ne bo pardona zločinskim fašističnim voditeljem in njihovim zvestim hlapcem, v tej borbi ne bo pardona fašistični finančni oligarhiji in njenim satrapom!«

Resolucija o poročilu Centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije govori o nadaljnjem razvoju združevanja sil delavskega razreda takole: »Enotnost, ustvarjena v razrednem sindikalnem gibanju pred drugo svetovno vojno, je med osvobodilno vojno olajšala Komunistični partiji uresničevanje popolne enotnosti delavskega razreda, ki je tej zagotovila vodilno vlogo v borbi za osvoboditev Jugoslavije fašističnih okupatorjev in za strmoglavljenje oblasti izdajalske buržoazije. Ta vodilna vloga delavskega razreda je vtisnila naši ljudski republiki socialistični značaj, zagotovila prehod državnih oblasti v roke delovnega ljudstva z delavskim razredom na čelu ter povedla Jugoslavijo na pot graditve socialistične družbe. V tem revolucionarnem procesu je odigralo ogromno zgodovinsko vlogo razredno sindikalno gibanje in kadri, ki so se v njih vzgojili.«

Prav ta enotnost, ki je bila zgrajena po tako dosledni skrbi Partije za delavski razred, izhajajoč iz tega, da so sindikati šola komunizma, to se pravi, da so sindikati vzgojna organizacija — kakor je dejal Lenin, organizacija za pritegovanje ljudi, za šolanje ljudi, to je šola, ki nas uči upravljanju, šola, ki nas uči gospodariti, je po končani zmagi dvignila našo domovino iz ruševin. Naši delovni ljudje so se potem, ko so iz dneva v dan bolj utrjevali ljudsko oblast in vse druge pridobitve osvobodilne borbe ter prve pozicije za pričetek izgradnje socializma, pognali v delo, da je postalo socialistično tekmovanje v obratih, na gradbiščih, v rudnikih resničen odraz socialistično sproščenega odnosa do dela, takšnega, kakršen je mogoče samo v deželi, kjer človek občuti, da dela za skupnost. Le tako je mogoče razumeti, da so naši delovni ljudje že v dveh mesecih po osvoboditvi usposobili skoraj ves železniški promet, potem ko so popravili nad deset tisoč kilometrov porušeni železniški prog, zgradili nekaj sto porušeni mostov, predorov, viaduktov in postaj; le tako je mogoče razumeti, da so leta 1945. naši tekstilni delavci v zadnjih treh mesecih izgotovili 3 milijone metrov več blaga in tkanin, kot je takratni plan predvideval, ker so se zavedali, da je naše ljudstvo zaradi pustošenja in ropanja okupatorja brez oblek in perila; le tako je razumeti, da so člani sindikatov v letu 1946 v sedmih mesecih samo v Sloveniji darovali s prostovoljnimi delom in prostovoljnimi prispevki čez 50 milijonov dinarjev za razne akcije, ker so se zavedali, da naša država takrat še ni bila v stanju pomagati vsem tistim, ki so bili najbolj potrebni.

S tako politično prekaljenim, s tako razredno zavednim in z novim socialističnim patriotizmom prežetim delavskim razredom je pričela Partija reševati usodo socializma v naši deželi. Naš delavec je sprejel petletni plan pravilno kot svoj politični program, kot svojo temeljno nalogo, kot svoj frontalni naskok na vse ostanke kapitalizma, ki so ostali med nami. Izpolnjevanje plana je nujno izzvalo zaostritev razredne borbe, ki jo je naš delavec z vso revolucionarno borbenostjo sprejel. Program naše Partije določa prav tu, ko gre za socialistično preobrazbo naše dežele, sindikatov eno najvažnejših vlog, tako glede dvigovanja produktivnosti dela, mno-

žične kontrole nad proizvodnjo in boja proti birokratizmu, kakor tudi glede prevzganja množic v duhu socializma.

V borbi za petletni plan, ki so si ga naši delovni ljudje osvojili kot najčastnejše obveze nasproti Partiji in maršalu Titu, rastejo iz armade delavskega razreda junaki dela, udarniki, racionalizatorji in novatorji — raste vedno večje število socialističnih delavcev, ki s svojimi herojskimi primeri med prvimi uničujejo ostanke kapitalizma. Velikanske delovne zmage, kot sta med drugimi zgraditev Titovih zavodov Litostroja in zgraditev hidrocentrale na Mariborskem otoku, ki se ponaša z največjim turbogeneratorjem, izdelanim iz našega materiala v naših tovarnah po naših delavcih in strokovnjakih, pričajo, da le ljudje, ki zaupajo svoji Partiji, ki so ji brezmejno vdani, lahko s takim delovnim poletom premagajo vse težave in vse napore.

Nezaslišane klevete Informbiroja je sprejel naš delovni človek preprosto takole: kdor žali mojo Partijo — žali tudi mene! In s tem prepričani so tudi odgovarjali. A s čim so odgovarjali? S še večjim delovnim poletom, da pokažejo vsemu svetu, kako ljubijo svojo Partijo in njeno vodstvo, kako brezmejno zaupajo svoji Partiji in kako samozavestno delajo to, kar jih uči njihova Partija. Ali je še kdo delavcev drugje tako prepričevalno, tako samozavestno pozval vse demokratične države na tekmovanje, v kateri deželi bo prej zgradil socializem, kot je to storil mlad udarnik na gradbišču mariborske hidrocentrale, ki je delal nepretrgoma nekaj dni in noči, le da je bila pravočasno izpolnjena obveza, ki so jo dali graditelji v čast V. kongresu KPJ?

V pospešenem tekmovanju v čast V. kongresu KPJ, v čast I. kongresu ESJ ter v čast II. kongresu KPS, so samo v obdobju predkongresnega tekmovanja za I. kongres Enotnih sindikatov izvršili naši delavci 200.000 prostovoljnih ur na gradbiščih zadružnih domov; rudarji so na dan 24. oktobra izkopali nad 6600 ton premoga za široko potrošnjo; gradbeni delavci so v tem obdobju znižali proizvodne stroške za 5 in pol milijona; vsi papirničarji so na dan začetka kongresa izdelali 10.000 kg papirja nad planom enega dne. Vsa ta tekmovanja pa spet naraščajo v čast II. kongresu Komunistične partije Slovenije. Prepričljivo nam govori o duhu tekmovanja preprost zapisnik delovnega kolektiva tovarne usnja »Standard«, ki pravi med drugim: »Tovarišice so pred tekmovanjem nosile po en krupon, v času tekmovanja pa ves čas po dva; tovariši pri sodih so opravljali v času tekmovanja osemurno delo v šestih urah; ko se je pokvaril mezdrični stroj, smo delali na roko, ker nismo marali zaostati; električarji so poleg svojega rednega dela v tovarni v treh tednih montirali električno napeljavo v stavbah stanovanjskega bloka; en sam delavec je v skladišču dnevno preložil po 30.000 kg usnja...«

Nov, svetel, veder, socialističen človek gradi pod praporom svoje ljubljene Partije socializem v svoji deželi. Z nenehno in vedno ostrejšo ideološko borbo spreminja industrijske centre iz mrke kapitalistične podobe v kulturna središča veselih, ustvarjajočih ljudi. Mračnjaški, srednjeveški misticizem, ki še straši iz osamelih bunkerjev potuhnjencev in pristašev vatikanskih imperialističnih postojank in ki poskuša razkrajati našega človeka in ga oplasiti, izgoreva v rastoči razredni zavesti našega delovnega človeka, ki v svoji vedno večji sreči ni pozabil, da se v ostalem svetu delavski razred še krvavo bori za osnovne človeške pravice. Pomoč, ki jo je naš delovni človek nudil grškemu rodoljubom, albanskim poplavlencem, francoskim rudarjem, španskim revolucionarjem, priča, kako globoko je zasidran v našem delavstvu duh resničnega proletarskega internacionalizma.

Tako raste in se razvija delavski razred pod vodstvom svoje ljubljene Partije v okviru sindikatov v mogočen steber Ljudske fronte. Ogromne delovne zmage, velike socialne in kulturne pridobitve, ugled ter jasen pogled v bodočnost, ki mu ga odkriva Partija, mu ob začetku Drugega kongresa svoje Partije hvaležnost do Partije narekuje še večji delovni polet. Tekmovanje v znamenju Drugega kongresa bo naraščalo vse dotlej, dokler ne bo izpolnjen letošnji plan poslednjega našega podjetja.

Iz govora V. M. Molotova ob 31. obletnici Velike oktobrske socialistične revolucije

Ob 31. obletnici Velike oktobrske socialistične revolucije je na slavnosti seji Moskovskega sovjeta govoril namestnik predsednika ministrskega sveta in zunanji minister Sovjetske zveze V. M. Molotov, ki je uvodoma prikazal uspehe Sovjetske zveze v prvi povojni petletki.

V primerjavi s kapitalističnimi državami, ki izkoriščajo delavski razred, ko mezde delavcev zaostajajo za naraščajočimi cenami življenjskih potrebščin in raste brezposelnost v milijone, je Sovjetska zveza v minulemu letu pod vodstvom svoje Boljševiške partije dosegla gigantne uspehe. Parola: Izpolniti petletni plan že v štirih letih, je zajela vse kolektivne sile Sovjetske zveze s toliko silo, da je industrija prekoračila svojo predvojno raven celo za 17%, in da se je povečal pridelek žita in ostalih poljskih kultur. Z denarno reformo in izboljšanjem trgovine se je v tem letu dvignila tudi življenjska raven delavcev in nameščenec, ker so z vsestranskim varčevanjem, zniževanjem polne lastne cene proizvodov, z boljšim izkoriščanjem strojev, z izpopolnjenimi organizacijami dela, socialističnim tekmovalnim, izboljšanjem kakovosti in asortimenta proizvodnje in z izkoriščanjem vseh neizrabljenih rezerv zagotovili trgu dovolj proizvodov in s tem dokazali se enkrat vsemu svetu, kakšne velikanse sile in notranje možnosti ima Sovjetska država in njeni narodi, katere združuje, navdušuje za borbo in vodi naprej k novim zmagam Boljševiška partija in veliki voditelji sovjetskih narodov Stalin.

Potem, ko je govoril o zunanje političnem položaju, o borbi za trajen in trden mir ter o borbi proti novi agresiji, je Molotov dejal:

Ko je postavljala naloge povojnega obdobja, je Stalin pred štirimi leti rekel: »Dobiti vojno proti Nemčiji pomeni uresničiti veliko zgodovinsko stvar, toda dobiti vojno še ne pomeni tudi zagotoviti narodom trajen mir, trdno zagotovitev bodočnosti. Naloga ni samo v tem, da dobimo vojno, marveč tudi v tem, da onemogočimo novo agresijo in novo vojno. Če ne za vedno, pa vsaj za daljšo dobo.« Da bi pomagali doseči te cilje, je ZSSR aktivno sodelovala pri izdelavi vrste mednarodnih sporazumov že med drugo svetovno vojno.

Ne moremo reči, da bi bile vse obveznosti ostale samo na papirju. Zadoštuje omeniti, da je bila mednarodna Organizacija Združenih narodov ustanovljena in da funkcionira, čeprav niso redka prizadevanja, da bi njeno delo obrnilo v smer, ki ne ustreza njenim osnovnim ciljem. Sklenjenih je bilo pet mirovnih pogodb — z Italijo, Bolgarijo, Rumunijo, Madžarsko in Finsko — ki so važen prispevek k mirni ureditvi problema v Evropi. Na drugi strani pa ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da se vprašanje mirovne pogodbe z Nemčijo nikamor ne premakne. Hkrati postavljajo v ameriški, angleški in francoski okupacijski coni Nemčije — ki so v nasprotju s sporazumom med ZSSR, ZDA, Anglijo in Francijo postavljene izven kontrole štirih velesil — na vodilne položaje v industriji in upravi stare funkcije hitlerjevskega režima. Pri tem je mnogim demokratičnim organizacijam onemogočeno normalno delo, kar ima Sovjetska zveza za nedopustno samovoljo. Nikamor se ne premakne tudi vprašanje mirovne pogodbe z Japonsko. Razumljivo je, da Sovjetska zveza vztraja na pospešitvi mirovne pogodbe z Nemčijo in Japonsko, kakor predvidevajo to sporazumi med zavezniki. To pomeni, da mora biti cilj omenjenih pogodb ta, da ne bo dovoljena obnova Nemčije in Japonske kot napadalnih velesil, torej mora mirovna pogodba prispevati k demilitarizaciji in demokratizaciji teh držav. Na temelju tega sovjetska vlada vztraja na popolni razorožitvi Nemčije in na uresničenju znanega načrta o mednarodni kontroli nad porušeni industrijskim področjem kot glavno bazo nemške vojne industrije. Na temelju tega sovjetska vlada vztraja na popolni prepovedi vojne industrije na japonskem in na tem, da se vzpostavi ustrezajoča mednarodna kontrola, da se prepreči obnova vojne industrije. Toda hkrati sovjetska vlada meni, da se ne sme dušiti mirnodobna industrija ne v Nemčiji ne na Japonskem. Nemškemu in japonskemu narodu je treba omogočiti, da si zagotovita vse, kar jima lahko nudi njuna lastna industrija za mirnodobne potrebe.

Drugo osnovno vprašanje zunanje politike je borba proti novim agresivnim silam in to je tudi borba proti propagandi in hujskanju na novo vojno. V ta namen je sovjetska vlada že leta 1946. izročila v proučevanje predlog o zmanjšanju oborožitve in prepovedi atomskega orožja. Kljub odporu agresivnih elementov je Organizacija Združenih narodov v načelu sprejela ta predlog. Lani je Sovjetska zveza izročila Generalni skupščini svoj predlog o ukrepih proti propagandi in neletnem nove vojne. Po raznih opombah in omejitvah v našem osnutku je Organizacija Združenih narodov sprejela ustreza-joči sklep.

Da bi resolucija o zmanjšanju oborožitve in prepovedi atomske energije ne ostala samo na papirju, je Sovjetska zveza letos sprožila konkretne predloge za razširjenje omenjenih sklepov Združenih narodov. Sovjetska zveza je predlagala naj bi v enem letu za tretjino zmanjšali vse obstoječe oborožene sile in oborožitve Združenih držav Amerike, Anglije, Sovjetske zveze, Francije in Kitajske — petih držav, ki nosijo kot stalni člani Varnostnega sveta odgovornost za ohranitev mednarodne varnosti. Ta predlog

neposredno zadeva samo velesile in ne posega v oborožitev nobene druge države. Poleg tega je Sovjetska zveza predlagala, naj bi prepovedali atomsko orožje kot orožje, določeno za napadalne, ne pa za obrambne namene. Za nadzorstvo in kontrolo nad izpolnjevanjem ukrepov za zmanjšanje oborožitve in oboroženih sil, in za prepoved atomskega orožja smo predlagali, naj bi se v okviru Varnostnega sveta formalno mednarodni kontrolni organ, ki bi mu predložili popolne uradne podatke o stanju oborožitve in oboroženih sil v ZDA, Angliji, ZSSR, Franciji in Kitajski. V Generalni skupščini in njenih komitejih se je to vprašanje obravnavalo nad mesec dni. Pod najrazličnejšimi pretekami velesile niso privolile v zmanjšanje svojih oboroženih sil in oborožitve in v prepoved atomskega orožja ter so dosegle, da je Generalna skupščina sprejela ním zaželeno resolucijo. Predstavnik ZDA in Anglije so zlasti sovražno sprejeli naš predlog o prepovedi atomskega orožja. Ti predstavniki ne morejo ovreči neposrednega dejstva, da je atomska bomba orožje napadalnosti ne pa orožje obrambe in da je namenjena za množično uničevanje mirnega prebivalstva, zlasti velikih mest in da lahko sanjarijo o uporabi takšnega orožja samo fašistični zločinci. Ne pa predstavniki evropskih narodov. Toda tisti, ki jih je Stalin nazval poslušne »Churchillove učence v napadalnosti« iščejo sleherni vzrok, da bi preprečili prepoved zločinskega atomskega orožja. V tem pogledu prihajata vedno bolj do veljave dva osnovna tabora v javnem mnenju. V Združenih državah Amerike se je izrekla za prepoved atomskega orožja nedavno ustanovljena napredna stranka na čelu z Wallaceom, ter večje število znanstvenikov in javnih delavcev. Da niti ne govorimo o milijonih delovnih ljudi, katerih glas ne pride do veljave v podkupljenih in naletih listih žoltega buržoaznega tiska. Lani poleti se je v tako imenovanem »energijem odboru« komisije za atomsko energijo pri Varnostnem svetu večina držav, med njimi tudi Anglija, izrekla za uničenje atomskih bomb, čeprav Anglija zaradi pritiska ZDA ni dolgo ostala na tem stališču. Že zdavnaj je znano, da smatrajo mnogi angleški učenci za povsem pravilno stališče Sovjetske zveze o tem vprašanju. Ni dvoma, da je v vsaki državi velika večina ljudstva za prepoved atomskega orožja, čeprav to v Generalni skupščini ne pride do veljave. Čim vztrajnejši bo odpor agresivnih elementov proti prepovedi atomskega orožja, tem globlji bo prepada med silami agresije in imperializma na eni, ter silami, ki se zavzemajo za udržitve splošnega miru in demokracije, na drugi strani. Iz tega sledi, da bo iz dneva v dan večja izolacija pristajev atomskega orožja v mednarodnem javnem mnenju. Iz tega tudi sledi, da na čelu borbe za prepoved zločinskega atomskega orožja stoji Sovjetska zveza, stoji na čelu vseh miroljubnih narodov, na čelu naprednih ljudi vsega sveta.

Pred drugo svetovno vojno je bil kapitalistični svet razdeljen na dežele buržoazne demokracije in dežele fašizma. Takrat so imele vlogo hujskačev na napadalnost fašistične in militaristične države — Nemčija, Italija in Japonska, — ki so ustanovile tako imenovani antikominternski blok. Te države so začele drugo svetovno vojno, ki se je končala za vse fašiste s sramotnim porazom. Že dolgo pred drugo svetovno vojno je Sovjetska zveza pozivala nenapadalne države, naj se združijo za odpor proti fašistični napadalnosti. Sovjetska zveza je vedno obsojala mahinacije v odnosih med posameznimi velesilami in napadalnimi fašističnimi državami na račun drugih miroljubnih narodov. Takšna mahinacija je bil sramotni monakovski sporazum, sklenjen na račun Češkoslovaške. Ko je izbruhnila druga svetovna vojna, Sovjetski zvezi ob vstopu v protihitlerjevo koalicijo skupaj z Anglijo in Združenimi državami Amerike ni bilo treba spreminjati njene politike. To je bilo naravno nadaljevanje tiste politike, ki jo je sovjetska vlada uveljavljala tudi pred drugo svetovno vojno. Velikanska nevarnost, ki je grozila Evropi in ne samo Evropi od fašistične Nemčije in napadalne Japonske z njenimi blaznimi načrti o svetovni hegemoniji in uničenju vseh držav, ki bi se temu uprle, je prisilila vladajoče kroge Anglije in Združenih držav Amerike, da so se združili s Sovjetsko zvezo proti napadalnosti in fašizmu. Tej zvezi med ZSSR in demokratičnimi državami se moramo zahvaliti, da je bila dosežena zmaga nad napadalnimi silami in sklenjeni važni sporazumi o povojni ureditvi. Sovjetska zveza tudi zdaj stoji na liniji teh sporazumov, usmerjenih na zaščito interesov demokracije in na preprečenje nove agresije. Sovjetska zveza po pravici zahteva, da se ti sporazumi praktično uresničijo in da se nova vprašanja, ki se pojavljajo v tej zvezi, prav tako rešujejo na temelju medsebojnega sporazumevanja zainteresiranih velesil.

Nihče ne more zanikati doslednosti Stalinske zunanje politike sovjetske vlade, niti dejstva, da je ta politika popolnoma v skladu z interesi mednarodne varnosti. Toda od konca druge svetovne vojne so nastale v politiki vladajočih krogov Združenih držav Amerike in Velike Britanije takšne spremembe, ki dejansko pomenijo, da so se odrekli sporazumom, sklenjenim z ZSSR za vzpostavitev trajnega demokratičnega miru po vojni. V teh spremembah so izražene težnje teh krogov, da bi drugim državam vsilili svoj imperialistični mir, kar je nezdružljivo z osvobodilnimi cilji protihitlerjevske koalicije. Vse kaže, da ti krogi menijo, ker zanje ni več vojne nevarnosti, da lahko ignorirajo stare sporazume z ZSSR in jih ne upoštevajo. Med vladajočimi

krogi teh držav je precej takih, ki bi se radi lotili uresničevanja svojih osvajaških načrtov, da bi dosegli svetovno hegemonijo anglo-ameriškega bloka. Ti ljudje menijo, čeprav o tem odkrito ne govorijo, da imajo po zmagi nad Nemčijo in Japonsko odprto pot k uresničenju svojih načrtov o gospostvu nad vsemi ostalimi narodi. Z vedno večjim hrupom in histerijo napada tisk imperialističnih krogov naše državo, ker je vsem znano, da je Sovjetska zveza neizprosno nasprotnik osvajaških načrtov imperializma. Po tem postane jasno, zakaj se zdaj na vsakem koraku kršijo najvažnejši mednarodni sporazumi, pri katerih sklenitvi je sodelovala ZSSR, zakaj se na vsakem koraku kršijo in zakaj na primer berlinsko vprašanje še vedno ni rešeno, čeprav so

Akcija za pomoč francoskim rudarjem

Pri nabiralni akciji za pomoč francoskim rudarjem so po dosedanjih poročilih sindikalne podružnice v Sloveniji zbrale do 10. novembra naslednje zneske:

Ljubljana:

Vrhovno sodišče	2.200 din
Umbolnica	4.756 »
Zadruga usnj. izdelkov	3.810 »
Slovenija les	5.520 »
Delavski dom	3.430 »
Notranja uprava	7.240 »
Ostale podružnice KSS	
Ljubljana	42.458 »
Podružnice KSS Jesenice (brez železarne)	14.000 »

Skupaj do 10. nov. 83.414 din

se ZSSR, ZDA, Anglija in Francija o njem sporazumele. Stalin je globoko osvetlil to politiko vladajočih krogov ZDA in Anglije ko je rekel: »Stvar je v tem, da inspiratorji agresivne politike v ZDA in Angliji ne smatrajo, da so zainteresirani na sporazumevanju in sodelovanju z ZSSR. Njim niso potrebni sporazumi in sodelovanje, marveč pogovori o sporazumu in sodelovanju, da bi potem, ko preprečijo sporazum, zvalili krivdo na ZSSR in tako »dokazali«, da sodelovanje z ZSSR ni mogoče. Vojni hujskači, ki bi radi začeli novo vojno, se najbolj boje sporazuma in sodelovanja z ZSSR, kajti politika sporazuma z ZSSR izpodkopava pozicije vojnih hujskačev in dela agresivno politiko te gospode brezpredmetno«. Stalin je definiral to politiko z besedami: da je »politika sedanjih voditeljev ZDA in Anglije, politika agresije, politika zanetenja nove vojne«.

Stalin je izrekel svojo besedo tudi o tem. »To se lahko konča samo s sramotnim polomom hujskačev na novo vojno. Glavni hujskač na novo vojno Churchill je že izgubil zaupanje svojega naroda in demokratičnih sil vsega sveta. Enaka usoda čaka tudi vse druge hujskače na vojno. Narodi se še preveč živo spominjajo grozot nedavne vojne in prevelike so družbene sile, ki so za mir, da bi jih Churchillovi učenci v napadalnosti mogli premagati in pahniti v novo vojno«. Stalnova izjava mora vplivati iztrežujoče. Ta izjava kaže, da so protisovjetske intrige, s katerimi se zdaj ukvarjajo hujskači na novo vojno, pod budnim nadzorstvom Sovjetske zveze in demokratičnih sil v vsem svetu. Vsi vemo, da se takšne stvari boje svetlobe, toda minili so časi, ko so narodi bili slepo orožje teh ali onih vladajočih klik. Na volitvah Združenih držav Amerike 2. novembra sta zmagala demokratska stranka in prezident Truman. Neuspeh republikanske stranke in Deweya, ki je nastopil na volitvah z odkritim reakcionarnim in najbolj agresivnim programom kaže, da večina ameriškega naroda odklanja ta program.

Druga svetovna vojna, ki se je končala s porazom fašizma, je povzročila konkretne spremembe v Evropi in izven Evrope. Pomen sodelovanja utrjene Sovjetske zveze v mednarodnih odnosih se je še povečal. Pot socializma je ubrala cela vrsta dežel ljudske demokracije, s katerimi je ZSSR povezana s pogodbi in prijateljstvu in medsebojni pomoči.

V evropskih deželah so komunistične partije narasle in se okrepile. Poraz fašizma je ustvaril široke možnosti za naraščanje in zbiranje sil vsega demokratičnega in protimperialističnega tabora. V drugi svetovni vojni se je temeljito spremenil tudi položaj v Aziji. Od dveh milijard in 250 milijonov ljudi, kolikor jih prebiva na zemlji, odpade na prebivalce Azije milijarda in 200 milijonov. Azijske narode je zdaj zajelo gibanje, v katerem imajo vedno večjo vlogo narodnoosvobodilne sile. Samo zagrizeni sovražniki napredka človeštva lahko mečejo temu narodnoosvobodilnemu gibanju polena pod noge.

Takšna je pot zgodovine. Temelji imperializma se vedno bolj podirajo in postajajo nezanjsljivi. Hkrati rasto in se utrjujejo sile demokracije, miru in socializma. V teh pogojih imperialistične sile vedno pogostje grade svoje račune na povečanju agresivnosti svoje politike, na ustvarjanju atmosfere vojne histerije in podobno. Te metode so dobro znane. Čim bolj bodo kričali hujskači na novo vojno, tem bolj bodo odbili od sebe milijone preprostih ljudi v vseh državah in tem hitrejša bo mednarodna izolacija te gosposode. Hkrati se mednarodni tabor pristaev miru in demokracije, ki je v njeni avantgardi ZSSR vedno bolj utrjuje in spreminja v veliko nepremagljivo silo.

NA ZAPADU JE SPREGOVORIL LUDSTVO

Ob generalni stavki francoskih rudarjev

V kapitalističnih državah neizbežno narašča in se zaostrojuje borba med kapitalisti in delavskim razredom. Izkoriščanje s strani finančnih močitev je tako veliko in brezobzirno, da je delavski razred prisiljen boriti se za najosnovnejše pravice, za vse, kar je v zvezi z njegovim življenjskim obstojem. Delavski razred Jugoslavije se še spominja teh žalostnih časov v stari Jugoslaviji. Živo se spominja dni iz gladovnih stavk rudarjev, velikih tekstilnih stavk, stavk železničarjev in tako dalje.

V Franciji že več kakor mesec dni traja velika generalna stavka rudarjev. Ta stavka je ena izmed številnih stavk v povojni Franciji, ki vsak dan bolj izgublja svojo politično in gospodarsko esamostnost na ljubo tujim imperialističnim silam in peščici domačih vladajočih močitev. Sedaj, ko se je tem silam posrečilo odstraniti iz vlade komunistične ministre, resnične predstavnike francoskega delovnega ljudstva, lahko vidimo in spoznamo, da se nobeni tolikokrat izmenjani vladi ni posrečilo, da bi uravnovesila politično, zlasti pa gospodarsko stanje. Nasprotno. Položaj širokih ljudskih množic se vsak dan poslabšuje in vsaka nova vlada znova izdaja uredbe o zvišanju cen življenjskih potrebščin, s katerimi je seveda prizadeto predvsem delavstvo.

Sindikat rudarjev je s svoje strani storil vse, da bi prišlo do sporazuma, kar pa so predstavniki oblasti odločno odklonili. Ker je vlada ostala gluha za vse upravičene zahteve rudarjev, jim pač ni preostalo drugega, kakor stopiti v stavko, ki je bila izglasovana z ogromno večino glasov vseh rudarjev. 4. oktobra je v vseh rudarskih bazenih izbruhnila generalna stavka. V stavki sodeluje 350.000 rudarjev in delo je ustavljeno v 130 rudarskih bazenih. Na vhodih v rudnike so stavkajoči postavili straže.

Tako so francoski rudarji začeli veliko borbo. Premog je za Francijo najbolj občutljiva gospodarska točka. Pred vojno je znašala proizvodnja premoga 45 do 50 milijonov ton na leto. Toda vsa ta proizvodnja ni pokrila vseh potreb, ampak je bilo treba uvoziti iz drugih držav še okrog 25 do 30 milijonov ton. Sedanja stavka traja že šest teden, kar pomeni, da v tem času ni bila izkopana niti tona premoga. Vlada seveda ni računala na tako odločno in vztrajno borbo rudarjev in jo je hotela zadušiti že v samem začetku. Zato je poslala na stotisoče neoboroženih mož, žena in otrok svojo policijo, žandarmerijo in celo vojaštvo. V bazenu Sent Etien je 10.000 policajev. 22. oktobra se z avionom pripeljal v rudarske kraje 500 orožnikov, v bazenu Brije je razen policajev še 15.000 vojakov. Ti so pripeljali s seboj tudi topove in celo tanke!

Toda proti stavkajočim je samo vlada kapitalistov in njen državni aparat. — Ogromne množice ljudstva pa so na strani stavkajočih in to ne samo v Franciji, temveč tudi v drugih državah. V Fran-

ciji se je to izkazalo najprej v stavkah, ki so izbruhnile v znak solidarnosti. Stavkali so 24 ur vodovodni delavci Pariza, v departmanu Mert-Mozel je stavkalo 15 dni 40.000 kovinskih delavcev, 10.000 pariških taksijev, okoli 30 tisoč tekstilnih delavcev, mornarji trgovske mornarice, a najbolj značilna in učinkovita je stavka pristaniških delavcev. Ta stavka ima za cilj, pomagati rudarjem v njihovi borbi s tem, da delavstvo pristaniške noče iztovarjati premoga, ki ga uvažajo Solidarnost pa se kaže tudi v tem, da tudi francoski trgovci in kmetje nudijo stavkajočim svojo pomoč v naturi in denarju. Samo v Franciji so med prebivalstvom do sedaj nabrali za stavkajoče že okoli 40 milijonov frankov.

Stavka pa je tudi med delavci v naši državi vzbudila mnogo zanimanja in simpatije do francoskega borbenege rudarja. To seveda ne prvič. Že pred letom je delavski razred Jugoslavije pokazal svojo solidarnost, ko je takratnim stavkajočim družinam v Franciji poslal kot pomoč 10 vagonov olja in 20 vagonov sladkorja. Zato je razumljivo, da je vse delavstvo odobravalo sklep, ki je bil sprejet ob priliki I. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, da nudi gmočno pomoč francoskim rudarjem v njihovi borbi. S tem bo delavski razred naše države v polni meri še enkrat dokazal svojo internacionalno zavest.

Podobne akcije vodijo tudi v drugih državah. Glavni odbor poljskih rudarjev je poslal stavkajočim že pol milijona zlotov, nabiralna akcija je v teku tudi v Češkoslovaški, škotski rudarji so poslali 1 milijon frankov in ustanovljen je komitej sarskih rudarjev za pomoč stavkajočim itd.

Ob tej veličastni solidarnosti delavstva se izraža vsa moč proletariata in neizbežnost zmage povsod, kjer kruti kapitalistični sistem odvzema človeku vse osnovne pravice. Kapitalistični sistem izgublja tla pod nogami, pa čeprav se koplje v ogromnih dobičkih, ki segajo v več sto milijonov frankov, nastalih iz znoja in trpljenja delavskega razreda.

Na eni strani milijardni dobički pešičev kapitalistov — na drugi strani borba za kruh, borba za obstoj delavskega razreda! Kapitalistična vlada Francije daje za oboroževanje 300 milijard frankov, odklanja pa zvišanje plač 350.000 rudarjem v znesku 500 milijonov mesečno. Kljub temu raje uvažava premog in ga dro plačuje v inozemstvu, raje izgubi dnevno 160.000 ton premoga, kar predstavlja vrednost 600 milijonov frankov, kakor da bi ustregla upravičenim zahtevam rudarjev! In v taki vadi sedi tudi Blumovi socialisti! Za vsami kapitalističnimi močeti in njihovimi pomagači pa stoji temna figura generala De Gaullea, ki bi rad uvedel fašistični režim in uničil vse, kar je v zvezi s pravo demokracijo in voljo ljudstva.

Toda francosko ljudstvo še ni izreкло poslednje besede! Jč.

Angleški in ameriški bajoneti ne bodo prinesli svobode pršemu ljudstvu

Že nekaj dni razpravlja Generalna skupščina Organizacije združenih narodov o grškem vprašanju. To vprašanje ni bilo to pot prvič postavljeno na dnevni red Generalne skupščine. O njem so razpravljali že na lanskoletnem drugem zasedanju, ko je bila na pobudo imperialističnih držav, ki so neposredno odgovorne za takšno stanje v Grčiji, ustanovljena takozvana »Balkanska komisija«. Cilj te komisije je bil že takrat prozoren in nanj je resno na takratnem zasedanju opozoril še sovjetske delegacije A. Višinski, ki je dejal, da ta »Balkanska komisija« ne bo v stanju, da bi kakor koli spremenila položaj v Grčiji, niti ne bo kos, da bi izboljšala odnose s sosednimi državami — z Bolgarijo, Albanijo in Jugoslavijo — na katere so ameriški imperialisti hoteli zvaliti krivdo in odgovornost za državljansko vojno v Grčiji. Že takrat je Višinski napovedal, da bo delo komisije le še povečalo nezadovoljstvo in še bolj zamotalo balkansko vprašanje. Te napovedi Višinskega in sovjetske delegacije so se v celoti uresničile.

Danes, ko lahko ocenjujemo konkretno delo te komisije, vidimo, da je ta komisija, ki je bila sicer pod zastavo OZN samo slepo orodje v rokah ameriškega imperializma, le škodila stvari miru in demokracije in da odnošajev ni le izboljšala, ampak celo še poslabšala. Sklep o ustanovitvi posebne komisije ni bil le v nasprotju z načeli OZN, ker je posegal v suverenost balkanskih držav, ampak je Angliji in ZDA, ki sta hoteli obožiti Bolgarijo, Albanijo in Jugoslavijo, da gojijo nasilne težnje proti Grčiji, bila takšna politika potrebna le zato, da bi opravičili svoje vmešavanje v grške notranje zadeve.

Vse delo te komisije potrjuje to trditve. Ves čas svojega dela v Grčiji je komisija zbrala polno poročil, ki so vsa izraz potvorb, podpiranih in napadov proti severnim sosedom Grčije. Tudi poročila za sedanje razpravljanje o tem vprašanju v političnem komiteju Generalne skupščine OZN ne predstavljajo niti trohice resnice, ampak slonijo predvsem na domnevah anglo-ameriških vohunov — takozvanih »opazovalcev« in na potvornih izjavah dvomljivih prič. Že sam sestav te komisije potrjuje njeno delo, kajti člani te komisije in posebej še njene »opazovalne skupine« sestavljajo izključno anglo-ameriški vohuni, »vojaški poročevalci« in »opazovalci«.

»Ti angloameriški vohuni v avtomobilih, označeni z OZN — piše albanski časopis »Baškim« — krožijo po vsej Grčiji in zbirajo vohunska poročila, potreb-

na za izvedbo imperialističnih načrtov ZDA in za neposredno vmešavanje v notranje zadeve Grčije in demokratičnih držav na Balkanu.« To in samo to je bil namen in cilj Balkanske komisije. Zato, ker je ta komisija v svojih poročilih iznesla sklepe v namenu, da bi povečala klevetniške obtožbe proti Jugoslaviji, Bolgariji in Albaniji, zato, ker je zbirala poročila o sestavi, gibanju, uspehih in načrtih vojaških operacij Demokratične armade Grčije, se vmešavala v notranje zadeve Grčije, sodelovala v propagandi proti demokratični armadi, ker so člani komisije sodelovali z vojaškimi štabi monarhofašistične vojske, dajali nasvete monarhofašističnim oficirjem, podpirali vojaška sodišča pri izrekanju kazni grškim demokratom, ker je ta komisija služila le vojno strateškim potrebam Anglije in ZDA, ne pa, da bi razčištila odnose med balkanskimi državami in ker je s svojim delovanjem pri zbiranju lažnih podatkov le še poslabšala mednarodne odnose, je jugoslovanska delegacija predložila Generalni skupščini OZN resolucijo o razpustitvi te Balkanske komisije.

Razumljivo je, da je takta rešitev anglo-ameriški politiki, ki si hoče ustvariti strateška oporišča v Sredozemskem morju, ni bila povšeč. Zato je Generalna skupščina s svojim glasovalnim strojem zavrnila ta predlog resolucije. Kako zelo bodo resnica v očeh ameriške imperialiste, da bi svet zvedel in slišal o grozodejstvih monarhofašistov, s katerimi je tako tesno sodelovala tudi Balkanska komisija, kaže najbolj zgovorno primer generalnega tajnika OZN Trigvie Lyea, ki je pod vplivom in na pritisk ameriških imperialistov odklonil predlog, da bi se v zvezi z reševanjem tega vprašanja predvaljal član delegacij jugoslovanski dokumentarni film o grških otrocih, ki so pred nasiljem grških monarhofašistov pribežali in našli zatočišče v Jugoslaviji.

Z enako odločnostjo za razpustitvev takop razkrinkane Balkanske komisije je nastopila tudi sovjetska delegacija z Višinskim na čelu, ki je v svojem govoru nazkalo, na kako onostaven, brez zavijanja in na hiter način bi bilo rešeno grško vprašanje, ko je dejal:

»Angleški in ameriški bajoneti ne bodo prinesli svobode nobenemu narodu in tudi ne grškemu. Evakuirajte vaše čete, osvobodite grško ljudstvo vašega jarma. Omogočite mu, da svobodno izrazi svojo voljo, in prepričan sem, da bodo odnosi med Grčijo na eni in Albanijo, Bolgarijo in Jugoslavijo na drugi strani vzpostavljene v 24 urah.«

»TEKSTILANA« KOČEVJE TEKMUJE, KER HOČE ČIM VEČ DATI ŠKUPNOSTI

Če hočemo pregledati uspehe tekmovalja in brigadnega sistema dela ter učinke vseh naših organizacijskih izboljšav, se moramo ozreti vsaj za dve leti nazaj.

V primerjavi od januarja 1947. pa do danes lahko vidimo, kako diagramska linija proizvodnje stalno narašča. Če vzamemo naš letošnji mesečni plan oktobra meseca za primerjalno bazo s 100%, vidimo, da smo januarja 1948 dosegli 51% letošnjega mesečnega plana. V oktobru 1948 smo presegli mesečni plan za 11% (111%), kar pomeni, da smo v letošnjem oktobru povečali proizvodnjo za 118% od januarja 1947. Ker smo pa do julija 1948 delali na selfaktorijskih 3 izmenah, dočim delamo danes le v dveh, smo stvarno povečali proizvodnjo za 164%.

V tretjem tromesečju letošnjega leta smo dosegali vidne uspehe. V boju za znižanje polne lastne cene smo na surovinah zmanjšali stroške za 1,6%. Na izdelavnih mezdah za 3,6% in na splošnih stroških za 1,6%. Porej je znalo znižanje individualne polne lastne cene skupno 6,7%.

Na kakšen način dosegamo take rezultate?

Na podlagi gornjih rezultatov se bo morda komu zdelo, da pred letom 1947 nismo delali. Ne, delali smo, toda z vstopom v prvo plansko leto smo se znašli pred novimi planskimi nalogami.

Lansko leto smo pričeli uvajati točno evidenco na vsako delovno mesto. S tem smo zainteresirali prve posameznike, ki so začeli pozivati sodelavce na tekmovalstvo. Mladina se je prva odzvala. Diagrami na steni predilnice so vzpodbujali k tekmovalstvu. To je bila novost, ki je skoraj vse navdušila, bili so pa tudi taki, ki so to novost smatrali za norost in evidenco za nepotrebnost navlake in dlakopstvo. Toda — mladina in zdrav razum sta zmagala. Prilici smo. Pričele so tekmovalne izmene z izmenom in pozneje oddelki z oddelki. Ko smo prejeli poziv od Laške tovarne za tekmovalstvo, smo bili že v zaletu. Dosegli so prvi uspeh in tako je šlo do konca leta. Zmagali smo — dovršili smo plan par dni pred rokom!

Letos smo pričeli z brigadami. To je, že zopet novotarije! V začetku so se našli le štirje prostovoljci, ki so tvorili brigado na dveh selfaktorijskih. Pot je bila težka — mnogo so imeli motenj in tudi nerazumevanja. Toda,

brigadirji so bili mladinci — mladinci, ki so znali gledati v bodočnost z drugačnimi očmi kot pa oni, ki so obupali zaradi trenutnih neuspehov, kajti vedeli so, da bodo zmagali, kakor so zmagali v domovinski vojni, čeravno so ji mvisi prerokovali pogubo.

Čerprav pot ni bila lahka, so vendar čez mesec — dva in vse do danes rastle nove brigade.

Največji polet dela in tekmovalstva smo dosegli v tretjem tromesečju, v tekmovalstvu z volnarskimi tovarnami. Pred tekmovalstvom je bilo 32,20% delavstva vključeno v brigade in še to so bili v veliki večini mladinci. Na koncu tekmovalstva pa so pristopili tudi starejši delavci v brigade, tako da so zajeli že 63,20% delavstva v brigade.

Zakaj je ravno brigadni sistem omogočil toliko uspehe? Zato, ker so brigade šola delovnih ljudi, ker se v njih vzgajajo in uče samozatajevanja in samodiscipline. Saj če primerjamo neupravičene izostanke od januarja 1947, ko jih je bilo še 0,46% in oktobra 1948 le še 0,06%, je to vsekakor velik uspeh, ki jasno kaže velikost delovne zavesti in discipline.

Samo zaradi prevzgoje delovnih ljudi v brigadah smo lahko v predilnici ukiniti eno izmeno na selfaktorijskih in danes že z dvema izmenama prekorajujemo mesečne plane.

Zboljšanje delovne discipline pa je privedlo tudi do tega, da so se delavci navadili štediti s surovinami maziv, kar vse je običajno znižalo splošne stroške.

Iz vseh gornjih rezultatov je razvidno, da smo delali in stremeli po napredku. Če je kdaj diagramski stolpec padel zelo nizko, ni bila to krivda delavcev, ampak prehodno pomanjkanje surovin. Delali smo in tekmovali, pa vendar v tekmovalstvu z volnarskimi tovarnami nismo dosegli tako mesta, kot smo si ga zaslužili. Zakaj? Kdor našo tovarno pozna, ne bo tega vprašal, ker pozna stroje. Vrednostno razmerje naših strojev, v primeri s stroji v drugih volnarskih tovarnah je tako, da izgleda, kakor da so vsi napori in ves polet naše mladine in celotnega kolektiva neznatni.

Toda temu ni tako! Mi tekmujejo zato, ker hočemo čim več dati skupnosti in s tem pokazati, da smo tudi mi vredni članj domovine. D. K.

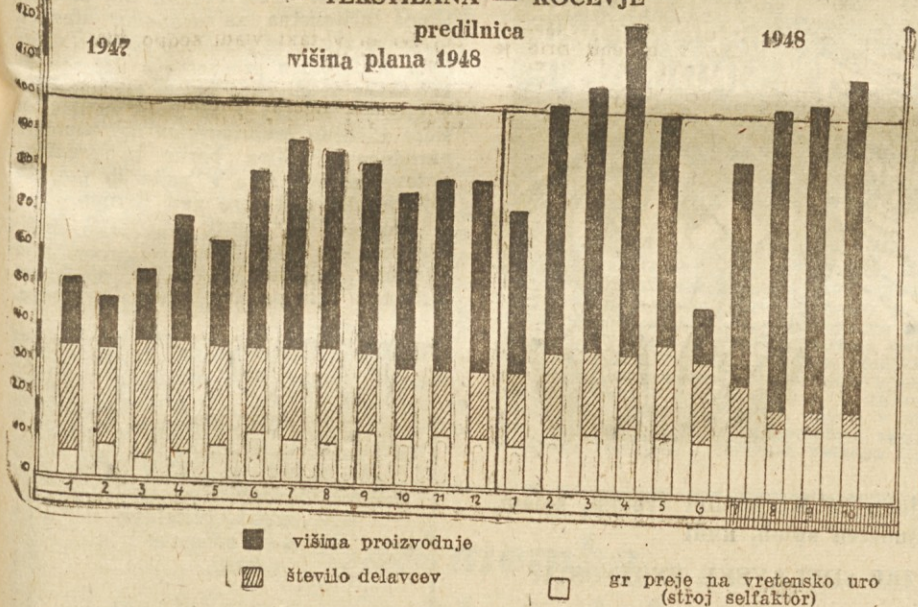
PREGLED TEKMOVANJA

delovnega kolektiva tekstilne tovarne volne

— TEKSTILANA — KOČEVJE

predilnica

višina plana 1948

Tekmovalstvo in dobra organizacija dela sta v tovarni »Titan« največ prispevala k izpolnitvi plana

V tovarni »Titan« v Kamniku so 30. oktobra izpolnili plan za leto 1948. Ni bilo lahko doseči te velike delovne zmage. Titanov kolektiv, ki je izpolnil plan po količini in vrednosti, se je vseskozi in še sedaj bori za čimprejšnjo izpolnitev plana tudi po asortimentu.

Delovno razgibanost je v tovarni »Titan« najbolj dvignil V. kongres KPJ, v čigar počastitev se je delavstvo obvezalo, da bodo izpolnili plan do 1. novembra. Na rednih obratnih konferencah je vsak mojster in šef oddelka obrazložil svoje težave in kar je važnejše, tudi predloge za izboljšanje organizacije dela. Oddelki so oživel v medsebojnem tekmovalstvu, vsa borba za plan se je poostila. V oddelku za izdelavo kuhinjskih potrebščin so imeli velike težave, katerih mojster ni znal premostiti, ni mogel dela uspešno organizirati, zato so ga nadomestili s sposobnejšim mojstrom, ki je ob pomoči in sodelovanju vsega delavstva uspel in izbrisal besede: »Ne moremo, ne bo šlo.« Prav tako so izmenjali mojstra tudi v ključavničarskem od-

delu. Ves kolektiv, posebno pa še udarniki: sedemkratni udarnik Sušnik Franc, udarnici Grinta Franciška in Mana iz ključavničarskega oddelka, trikratni udarnik Pšeničnik Vasilij, Pančur Ana, ki izmed vseh žena najvišje presega normo, petkratni udarnik Bergant Ivan, so prispevali, da so plan izpolnili 2 meseca pred rokom in to kljub temu, da je bil v primeri z lanskim letom znatno višji. Plan izdelave

ključavnic je bil višji za 200%, plan avtomatskih tehtnic za 100% in plan fitnigov za radiatorje za 40%.

Tudi v »Titanu« primanjkuje delovne sile, toda da zaradi tega ne bi dosegli plana v roku, ki so si ga postavili, tega ponos »Titanovih« delav-

Udarnika Pančur Ana in Pšeničnik Vasilij.

cev ni dopustil. Vsa dela, ki jih je mogoče normirati, so normirana, norme pa presega kolektiv povprečno za 16 do 18%; na čelu vsem je livarna.

Delovna disciplina v »Titanu« res ni najboljša, zato pa so tisti delavci, ki jim je vestnost in točnost pri delu stvar časti, še bolj pritisnili in tako je sirena 30. oktobra zaznanila, da je »Titanov« kolektiv po količini in vrednosti izpolnil letni proizvodni plan za leto 1948.

Vsi, ki so pripomogli k tej zmagi, so se zbrali k slavnosti, na kateri so proglasili zopet nove udarnike in nagradili najboljše.

»Titanov« kolektiv se bori dalje tudi za doseglo plana v asortimanu, pri katerem mu dela težave pomanjkanje surovin. Delavci in delavke se sklanjajo nad stroji, vsi so zadržani v delu in nekaj minut potem, ko sirena naznanj konec izmene, odhajajo sicer s trudnim korakom po napornem delu, vendar zadovoljni, da so opravili svojo dolžnost v borbi za doseglo plana.

Ta kolektiv, ki je sicer pokazal toliko volje in poštenosti do dela v proizvodnji, bo v novem letu moral posvetiti več pozornosti tudi svoji kulturni izgradnji, na katero so v preteklem letu sprico skrbili za izpolnitev proizvodnih nalog skoraj pozabili.

Udarnika Grinta Franciška in Bergant Ivan.

delu. Ves kolektiv, posebno pa še udarniki: sedemkratni udarnik Sušnik Franc, udarnici Grinta Franciška in Mana iz ključavničarskega oddelka, trikratni udarnik Pšeničnik Vasilij, Pančur Ana, ki izmed vseh žena najvišje presega normo, petkratni udarnik Bergant Ivan, so prispevali, da so plan izpolnili 2 meseca pred rokom in to kljub temu, da je bil v primeri z lanskim letom znatno višji. Plan izdelave

NATZASLUŽNEJŠI

ŠKOFJELOŠKI LESNI DELAVCI SO DOSEGLI SVOJ CILJ — PREDČASNO SO IZPOLNILI PLAN

Takoj ko smo dobili letni plan, smo začeli z organizacijo dela in s pravilnim razporedom delovne sile. Učili smo se na izkušnjah prejšnjega leta. Med delom smo našli na razne težave, sprva nismo pravočasno, niti v zadostni količini dobivali hlodovine kakor tudi drugega potrebnega materiala, zato smo se obrnili na višje forume, da so nam priskrbeli tudi ta material. In ker so nam manjkali razni stroji, smo bili primorani, da pospešimo delo na starih razpoložljivih strojih in jih še bolj izkoristimo. Kasneje se je tudi ta zadeva uredila, ker nam je naša direkcija priskrbeli nekaj novih strojev.

Najvažnejše vprašanje pa je bila delovna sila. To vprašanje smo rešili tako, da smo poslali v razne kraje naše delavce, ki so imeli nalogo, da pridobijo za naše podjetje čim več delavstva, kvalificiranega in polkvalificiranega, kar so tudi izpolnili.

To je našemu podjetju omogočilo, da so bila v pretežni meri zasedena delovna mesta.

Udarnik Šifer Franc

Med 1948. letom je bil naš plan dvakrat povečan, vendar se tega ni smo ustrašili, temveč smo s še večjim veseljem in poletom tudi tega sprejeli, ker smo vedeli, zakaj delamo, in smo nadaljevali svojo borbo za izpolnitev plana pred rokom, kar smo tudi dosegli.

Naše delavstvo smo stalno seznanjali s planom kakor tudi z napredkom našega dela. Tako je naš delavec imel vedno več volje in veselja do dela, kar je pripomoglo k temu, da smo presegali plan iz dneva v dan. Tudi naše delavke niso zaostajale v delu, ker so se tudi one zavedale, da plan mora biti ne le izpolnjen, temveč tudi presežen. Lep zgled vsem ostalim sta pokazali tovarišici Kastelic Viktorija in Dolmšek Marija. — Dnevno sta namreč presegli normo na nihalni krožni žagi za 20 odstotkov. Naš tristranski stroj, ki je do sedaj izdelal desetine kubičnih metrov desk, brez prestatne hrumi, saj dela na njem naš najboljši delavec, udarnik Šifer Franc, katerega vidimo dnevno pri njegovem stroju premočnega od znoj. Tudi tov. Žagar Vinko je prav dober mojster svojega stroja in ne zaostaja za svojim tovarišem.

Dan za dnem je mineval, vagon za vagonom rezanega lesa smo nakladali za izvoz, kakor tudi za domačo potrebo, barako za barako smo odpremljali za stanovanja delavcev in nameščencev naših tovarn, ustanavljali smo nove delovne brigade, katere neumorno delajo za izgradnjo naše nove domovine. Tako smo dočkali slavnostni dan, 27. oktober, ko je naše podjetje doseglo svoj letni osnovni plan z rezultatom 100,02%. Tjivo plana pred rokom še enkrat do-

Naše delovni kolektiv je z izpolnitvijo plana pred rokom še enkrat dokazal našim sovražnikom, da delamo za svoj narod, za obnovo naše porušene domovine, za boljše življenje in ohranitev miru na vsem svetu.

V POČASTITEV II. KONGRESA KPS

Izpolnitev proizvodnih planov številnih naših delovnih kolektivov ni samo posledica dobre organizacije dela, ti uspehi so rezultati predvsem pospešenega tekmovalstva na čast V. kongresa KPJ, I. kongresa ESJ in II. kongresa KP Slovenije, ki je 11. t. m. začel z delom. Naš delavski razred, ogorčen zaradi klevet Informbiroja in neosnovane gonje proti naši domovini, odgovarja na vse to na njemu lasten način: z delom, tekmovalstvom za izpolnitev planskih nalog, s čimer izpričuje svoje zaupanje v svoje vodstvo in Partijo.

Na čast II. kongresa KP Slovenije si zadajajo kolektivni nove naloge. Prometni oddelki jeseniške železarnice se je na obratnem množičnem sestanku za II. kongres KPS obvezali

1. da bo vsak član kolektiva napravil 6 prostovoljnih brezplačnih ur na najboljših nujnih delih v prometnem oddelku;

2. delovno disciplino bodo izboljšali najmanj za 10%;

3. proizvodne stroške znižali za 2 odstotka;

4. izdelali čim več predlogov za izboljšanje dela;

5. organizirali mladino in uredili mladinski sten-čas;

6. nadaljevali s sedanjim tekmovalstvom in še pospešili tekmovalstvo med posameznimi brigadami;

7. posada prostornega žerjava pa napoveduje tekmovalstvo vsem žerjavom v železarni v delovni disciplini, kateri žerjav bo imel najmanj okvar, pod katerimi žerjavi bodo vozovi najprej razloženi in dani v promet in pod katerimi žerjavi bo najmanj državnih voz poškodovanih.

Delovni kolektiv premogovnika Kanižarica II. kongresu KPS

Delavci in nameščenci premogovnika Kanižarica smo se na množičnem sestanku obvezali, da sprejmemo v počastitev II. kongresa KPS sledeče obveznosti:

1. na dan otvoritve kongresa bomo prekorajili povprečno dnevno proizvodnjo za 6 odstotkov;

2. med trajanjem kongresa bomo presegli povprečno dnevno proizvodnjo za 3 odstotke;

3. na dan otvoritve kongresa bomo pred postavljenim rokom otvorili rdeči kotiček;

4. izkopali bomo jame za postavitev telefonskega omrežja na tukajšnjem podjetju.

Naj živi CK KPS s tovarišem Marinkom! Naj živi CK KPJ pod modrim vodstvom tov. Tita!

S svojimi obveznostmi hočemo dokazati našo veliko predanost naši Partiji pod vodstvom tovariša Tita ter izpodbirati vse klevete naših sosedov. Prav rudiarji hočemo z delom dokazati svoje zaupanje v Partijo in vložiti vse sile za izvedbo naše petletke!

Zakaj smo 23 dni pred rokom izpolnili letni plan

Ko smo letos v tkalnici hlačevine v Celju začeli uvajati brigadni način dela, smo že po prvih uspehih videli, da bomo letni plan izpolnili do roka. Vendar s tem nismo bili zadovoljni. Rok smo hoteli skrajšati, plan prej izpolniti. 6. novembra smo dosegli letni plan — 23 dni pred postavljenim rokom.

Kako smo to dosegli? V tkalnici hlačevine imamo 18 delovnih brigad in vsako izmed njih vodi izkušen mojster. Da smo predčasno izpolnili letni plan, je zasluga prav teh 18 delovnih brigad, ki so vložile mnogo truda in poštenosti za čimprejšnjo izpolnitev plana. Z uvedbo prehodnih zastavic po oddelkih in brigadah, se je začelo novo tekmovalstvo, ko so nekatere brigade presegale normo tudi do 45%. Prejšnji mesec sta bili najboljše brigadi v A obratu pod vodstvom tov. Sarlaha in v B obratu na čelu s tovarišem Šturmom. V navigacijski pa sta dosegli najboljše uspehe brigada tov. Žagarja in brigada tov. Gorenjaka. Razen tega medsebojnega tekmovalstva smo tekmovali še z mariborsko tkalnico in si osvojili prehodno zastavico. Tudi v tekmovalstvu s škofješko predilnico za V. kongres KPJ smo zasledili prvo mesto. Lepe uspehe smo dosegli v tekmovalstvu za I. kongres ESJ. V tekmovalstvu na čast II. kongresa KPS pa smo izpolnili 80% vseh obvez. Do konca leta moramo letni plan preseči za 20%, to je naša obveza.

Tekmovalstvo je sedaj v podjetju v polnem razmahu. Študijski in proizvodni sestanki sprva niso uspevali. Šele, ko so delavci uvideli, da na teh sestankih razpravljamo o delu v podjetju, o izboljšavi dela in večji storilnosti, so začeli redno posegati sestanke, katere smo razdelili na dva dela: študij političnega materiala in razpravljanje o znižanju polne lastne cene ter drugih obratnih problemih. Te sestanke vodijo mojstri ali vodje grup. Na sestankih se delavstvo seznaja s problemi podjetja in ideološko izgrajuje. Mojstri pa imajo še posebne proizvodne sestanke, kjer do podrobnosti razpravljajo o vprašanjih in tako vzpodbujajo delavce k tekmovalstvu ter jim pomagajo odstranjevati razne pomanjkljivosti. Najboljši študijski krožek je v barvni, ki ga poseča skoraj vse delavstvo, najboljše organizacijo študija pa imajo v tehnični pisarni pod vodstvom Skabrne Božene.

K doseganju uspehov mnogo prispeva tudi tesna povezava podružnice in uprave ter partijske organizacije, grafikoni dnevno prikazujejo dvig ali padec proizvodnje, pa tudi zamudnike, izostankarje in druge.

Naša knjižnica, ustanovljena šele pred V. kongresom KPJ, ima okrog 400 knjig in jih je od kongresa do danes izposodila 720. Največ je bilo izposojenih leposlovnih in političnih knjig.

V Tobačni tovarni - po veliki zmagi

4. novembra je Tobačna tovarna kot prva te vrste v Jugoslaviji zmagovito izpolnila letni plan 57 dni pred rokom. Najbolj zaslužni pri tem uspehu so bili proglaseni za udarnike, 97 po številu, 341 delavec in delavka pa je bilo pohvaljenih in nagrajenih. 5 najboljših brigad je osvojilo prehodne zastavice. Tretja brigada je zastavico to pot osvojila že četrto, zaradi česar je postala njena stalna last.

V soboto popoldne se je tudi stari kovač nameril med te ljudi. Počasi, ne da bi se kaj dosti zmenil za droben, neprijeten dež, je skrenil z običajne poti proti kovačnici in stopil za veselo skupino deklet v razsvetljeno, z zastavami in elikami okrašeno dvorano. Neurejeno so se mu pletle misli, ki je sedel ob strani in z zanimanjem opazoval vrvenje v dvorani. Čudno — je premišljeval — človek pride tako rekoč med svoje ljudi, s katerimi dan za dnem dela skupaj pod isto streho, vendar ti je dobra polovica obrazov skoraj neznanja. Celo malo nerodno mu je postalo v preprosti obleki, ko je opazoval dekleta eno bolj okusno opravičeno od druge. Tudi roke, dobre črne roke, s katerih nobeno milo ne izmije sledov 36letnega nepretrganega dela v orodni delavnici Tobačne tovarne, so mu to pot prvič postale odveč in ni prav vedel, kam bi jih dal. Od časa do časa je skupno z ostalimi zaploskal, ne preveč burno, pa tudi hladno ne. Stvari, ki sta jih povedala predsednik sindikata in tovariš direktor, mu niso bile nove — da plan so dosegli 57 dni pred rokom, skoraj mesec dni prej kot lansko leto, Povezava sindikalne podružnice z upravo podjetja in partijsko celico, delovne brigade, v kateri ni vključena le mladina, temveč tudi starejši delavci in delavke, udarniki, vse to je pripomoglo k uspehu.

Napori niso bili majhni, o ne, in tudi oni niso zaslugi pri tem, da brigadirka prve delovne brigade žarečji oči in lic sprejema prehodno zastavico, da kolektiv ploska uspehom njene brigade in da ona mlada črnolaska iz tretje brigade

pravkar obljublja direktorju, da bo skrbno čuvala s sodelavkami zastavico, četrtič priborjeno in nič več prehodno. O, tudi pri teh uspehih ima svojo zaslugo on, Celerc Ivan, kovač, ki dan za dnem v svoji kovačnici popravlja strojne dele in si beli glavo s sestavljanjem novih, takih, ki jih je nekoč tovarna vsako leto nabavljala v inozemstvu. Sedaj tudi ni več tistega direktorja Goloba, ki je delavcem in delavkam zaprta vrata tovarne, ko so hoteli demonstrirati proti zatiranju in si je delavska pest morala s silo utrti pot na ulico in pred magistrat. Vsega tega danes ni, zato pa on s tovariši dela nove strojne dele, da takó stroji brezhibno prinašajo slavo in uspeh brigadi, tovarni in vsemu delovnemu ljudstvu. Tukaj je nov direktor, ki slavi skupno s stotinami delavk in delavcev priborjeno zmago in jim ginjen pravi — »tak dan je danes, da bi najraje objel vsakega posebej izmed vas in vse skupaj.«

Še zavedal se ni stari kovač, ki drugače ne ljubi dolgih sestankov, kdaj je pevski zbor odpel zadnjo pesem in komaj, komaj je skril ginjenost po uspelem nastopu malčkov tovarniškega DID-a, ko je bil slavnostni del proslave že tudi za ključen. Razmaknili so stole, uredili mize, on sam pa je prijel za vrtele, poln vina.

S Korenovo Emo, veselo deklico 19. let, ki je ponos vse tovarne, se je znašel za mizo Brigadirka, štirikratna udarnica, odlikovanka Prezidija in sedaj sekretarka mladine, mu ni neznana, saj večkrat prihaja v orodjarno k funkcio-

narju sindikalne podružnice. Neprisiljen, živahen in resen razgovor se razpleta ob čaši vina med mladim dekletom, ki je po vrnitvi svojih staršev iz Belgije pred dvema letoma prvič v svoji domovini, osvobojeni zatiranja, prišla za delo in v nekaj mesecih postala udarnica, ter njim kot upokojenim kovačem, ki po 35. letih trdega dela ni hotel v domovini, ki gradi socializem, počivati doma, temveč še vedno delati v svoji delavnici. O svoji 11-letni vnukinji, kateri so njenega očeta, njegovega edinega sina, ubili fašistični hlapi pri Sv. Urhu, pripoveduje, da hoče sedaj posnemati pri prostovoljnem delu njega, svojega deda in ima 370 prostovoljnih delovnih ur in zlato značko z rdečo zvezdo. »Tako vnukinjo imam,« pravi, »ki pozna gradbišče proge V. kongresa in gradbišča raznih stanovanjskih blokov.« Ema pa mu razlaga, kako bo njena mladina v tovarni z delom proslavila II. kongres KPJ in kako se ona sama lahko posveti izključno le delu v tovarni, ko ji dom urejuje mama in nima drugih skrbi kot te pri delu v tovarni in za mladino.

V Tobačni tovarni ni več dveh svetov — v isti vrsti, ob enakem delovnem poletu združeni premagujejo ovire in osvajajo uspehe mladine, zavedne delavke in brigadirke in starejši delavci in delavke, kot na primer šestkratna udarnica Kos Francika, ki so ji pri delu v tovarni osiveli lasje, pa je ko mlado dele zaplesala prvi ples s tovarišem direktorjem na proslavi zmage svojega kolektiva.

Razigranost je ta večer objela vse, vedno več se jih v pesmi pridružuje pevskemu zboru — v ponedeljek in potem vse dni do 31. decembra, pa bodo prav tako združeni in nepremagljivi pri svojem delu osvajali nove odstotke preko plana.

KULTURA IN PROSVETA

VEČ POZORNOSTI IDEOLOŠKO VZGOJNEMU DELU MED DELAVCI S PODEŽELJA

Neprestano in čedalje bolj intenzivno ideološko-vzgojno delo naših sindikalnih organizacij med svojim članstvom je doseglo že velikanske uspehe. To je razvidno iz tega, da ogromna večina naših delavcev in nameščenecv vsak dan bolj jasno spoznava in razumeva, da je po, po kateri gre naš razvoj, pot v socializem, v boljše življenje vseh delovnih ljudi v naši domovini. To svoje razumevanje in neporušljivo zaupanje v našo voditeljstvo, Komunistično partijo s tovarišim Titom na čelu, naši delovni kolektivi neprestano dokazujejo s številnimi primeri delovnega heroizma, s čedalje bolj rastočimi in čedalje bolj množičnimi udarniškim, novatorskim in racionalizatorskim gibanjem ter s ostalimi številnimi sijajnimi zmagami v borbi za socializem.

L. kongres ESJ je ponovno poudaril, da so sindikati kot množična organizacija delavskega razreda in kot šola komunizma v prvi vrsti poklicani in dolžni, da olajšajo Partiji delo pri socialistični prevzgoji naših delavcev in nameščenecv. Sindikalne organizacije morajo imeti vedno pred očmi, da je stalno ideološko-politično dvigovanje delavskega razreda sila važen činitelj za mobilizacijo delavcev in nameščenecv v borbi za izgradnjo socializma, za uspešnejše sodelovanje delavskega razreda v ljudski oblasti in upravljanju domovine sploh ter morajo zato opravljati to nalogo čim resneje in temeljiteje.

Vendar pa so posamezne sindikalne organizacije, ki te svoje važne naloge še ne vršijo dovolj resno in zato tudi ne dovolj uspešno. To velja zlasti za ideološko-vzgojno delo med delavci s podeželja. Tako so posamezne sindikalne organizacije skoraj popolnoma izgubile iz vida potrebo okrepljenega ideološko-političnega dela med delavci s podeželja ter med gozdnimi, poljedelskimi in gradbenimi delavci. Kako velikanska naloga se v tem pogledu postavlja pred naše sindikalne organizacije, nam povedo že naslednje številke:

V decembru leta 1946. je bilo zaposlenih v LR Sloveniji 180.000 delavcev in nameščenecv, v decembru 1947 pa je to število že naraslo na 233.700, dočim se v letošnjem letu vzpenja še višje. Tako je bilo letos samo v času od 1. VI. do 15. IX. vključeno v proizvodnjo preko 5500 nove delovne sile. Vsi ti novi delavci prihajajo v našo industrijo skoro izključno s podeželja ter so povečini politično in kulturno precej zaostali. Zaradi tega so največkrat precej pod vplivom vsake reakcije, zlasti protiljudske duhovščine. Prav preko teh novih delavcev skuša reakcija širiti nazadnjaško miselnost tudi v delovne kolektive, v vrste delavskega razreda. Zato je tem večje važnosti, da naše sindikalne organizacije skrbno dvigajo ideološko-politično in kulturno raven teh delavcev, ki so preko svojih družinskih članov še vedno vezani neposredno z vasjo. Na ta način pomagajo sindikalne organizacije tudi pri likvidaciji politične in kulturne zaostalosti na podeželju.

To zlasti velja še za tiste delavce s podeželja, ki se zaradi pomanjkanja stanovanj v industrijskih središčih dnevno vračajo na svoje domove. V jeseniško železarno se na pr. vozijo delavci celo iz Boh. Bistrice, Kranjske gore, Radovljice itd. Na podobne pojave naletimo tudi v Kranju, Trbovljah, Mariboru, Celju itd. Te ljudi je iz več ali manj razumljivih razlogov težko pripraviti do tega, da bi ostali po delu v tovarni še pri študiju, na sestanku, predavanju in slično. Prav zato pa je tem bolj potrebno, da naše sindikalne organizacije iščejo novih gibčnejših in primernejših oblik in načinov ideološke vzgoje teh delavcev.

Ta problem se sicer globalno rešuje na ta način, da se v bližini tovarni in podjetij zidajo delavska stanovanja, da se odpirajo industrijski magazini, delavsko-nameščenecve restavracije itd., da se skrajša podeželski delavci z ustvarjanjem boljših materialnih in kulturnih pogojev pritegnejo v bližino tovarne. Vendar pa ostaja, dokler tega še ni, ta problem ideološke vzgoje teh ljudi še vedno pekoč zlasti zaradi neprestanega novega pritoka delovne sile s podeželja, ter ga je nujno takoj treba pričeti reševati z večjo pozornostjo kot doslej.

V zadnjih mesecih, zlasti v tekmovanju za V. kongres Partije, I. kongres ESJ in II. kongres KPS, so nekateri delovni kolektivi že uvideli ta problem in ga začeli reševati. Tako so v mariborski tovarni avtomobilov uvedli dva do trikrat tedensko kratka lažja predavanja o materialu V. kongresa med dopoldanskim odmorom v grupah nalašč za podeželske delavce; ta predavanja poslušajo do 60% novih delavcev. V tržiški tovarni obutve »Triglava« so uvedli prav takšen način seznanjanja delavcev z našo družbeno stvarnostjo v zadnjih dneh tekmovanja za I. kongres ESJ.

Poleg teh pa so tudi še druge možnosti, oziroma organizacijski prireji za dvigovanje ideološko-politične in kulturne ravni podeželskih delavcev, na pr.: pravilno organizirana in usmerjena diskusija o vseh važnih političnih vprašanjih in dogodkih (neke vrste študij) v času, ko delavci čakajo v čakalnicah na vlak, med vožnjo v vlak domov itd. Da bi bilo to delo čim bolj uspešno, naj ga vodi čim bolj v nepristranski obliki najboljši in najspretnejši aktivisti, zlasti tisti, ki so prav doma s podeželja. Največji pomen za ideološko-politično izgradnjo teh pode-

želskih delavcev pa morejo in v bodoče tudi morajo odigrati študijski krožki, predavanja, bralni krožki, diskusijski večeri itd., ki jih sindikalne organizacije s pomočjo krajevnih in vaških odborov OF prireajo v samih vaseh, posebej za delavce, ki tam stanujejo. Seveda pa to nikakor niso edine oblike in prireji ideološke vzgoje podeželskih delavcev; obstojajo še številne druge oblike, ki jih je treba neprestano iskati in jih pri tem stalno spravljati v sklad s tozadevnimi prilikami in možnostmi v posameznih krajih.

Vsi novi delavci s podeželja so v glavnem razporejeni v gradbeni, poljedelski in lesni (gozdni) stroki. V teh važnih sektorjih naše gospodarske izgradnje žive in delajo torej relativno najbolj zaostali deli našega delavskega razreda, ki so obenem tudi najboljčijšja vez mesta z vasjo.

Sindikalne podružnice teh, zlasti še poljedelskih in gozdnih delavcev, morajo postati — z ozirom na svoj socialni in teritorialni položaj (ker delujejo neposredno na podeželju, v vaseh) — nosilci politične in kulturne dejavnosti na svojem področju. Vendar pa številne naše organizacije posvečajo prav tem Zvezam sorazmerno najmanj pozornosti. So primeri, da vladajo na posameznih državnih posestvih še celo polfevdalni odnosi, da se posamezni upravniki teh posestev da jo še »onikati« od delavcev, da zaklepajo radioaparate, knjižnice itd. v svoje pisarne, kjer se jih delavci ne morejo posluževati. Sindikalne podružnice na številnih državnih posestvih so še sorazmerno šibke in svoje vloge nikakor ne vrše v dovoljni meri, zlasti pogrešajo tudi pomoči in nasvetov s strani KSS-ov in OSS-ov, ki jih zaradi njihove oddaljenosti in težjega dela šestokrat puščajo v nemar. Precej sličen je položaj med gozdnimi delavci, čeprav med njimi, kot tudi v ostalih panogah, vlada precejšnje zanimanje za politični in kulturni razvoj. Gozdni delavci v Podkrajju pri Postojni so, čim so prešli radioaparate, sami organizirali množično poslušanje radia ter so k temu začeli navezovati še druge oblike ideološkega in kulturnega dela. Kako malomaren odnos do tega pa imajo nekateri aktivisti v industrijskih središčih, pa nam pove že primer iz Kočevja, kjer je član OSS-a odnesel radioaparate na baterije, namenjen za gozdne delavce, v svoje stanovanje, češ, da ga bo preizkusil. Slična malomarnost vlada tudi pri razpečevanju tiska med temi delavci; časopise namreč pogosto ostaja v mestih ali pa prihaja med delavce izven industrijskih središč šele z večdnevno zamudo. Poleg tega pa je pri vzgojnem delu tako med poljedelskimi kot tudi med gozdnimi in gradbenimi delavci še ta problem, da je že značaj njihovega dela tak, da so razkropljeni na maloštevilne skupnice, ki so pogosto daleč celo od naselij.

Glavni odbor Zveze sindikatov je že pokrenil vrsto stvari, da bi odprl temu stanju. Iz sredstev, ki sta jih dali naša Partija in zvezna vlada našemu delavskemu razredu za dvig kulturno-prosvetne ravni naših delavcev in nameščenecv, je med drugim že poklonil sindikalnim podružnicam gozdnih delavcev 42 radioaparate na baterije, v načrtu, ki se še izvaja, pa je, da bo dobilo 48 podružnic gozdnih delavcev 48 knjižnic (vsaka v vrednosti 15.000 din), več prostorov za njihovo kulturno-prosvetno delo, poleg tega pa bo postavljenih na področjih odborov gozdnih delavcev 8 plačanih kulturno-prosvetnih referentov. Pri bližnji v enakih meri je dana pomoč tudi za kulturno-prosvetni dvig poljedelskih in gradbenih delavcev.

Večjo skrb za dvig ideološko-političnega in kulturnega stanja med delavci v teh strokah pa morajo posvečati v bodoče tudi okrajni in krajevni sindikalni forumi, pa tudi uravne podjetij (gradnja kulturno-prosvetnih prostorov iz sklada vodstva itd.). Kar je v tem pogledu storjenega doslej, še zdaleč ne zadostuje. To morajo imeti naše sindikalne organizacije trdno in neprestano v vidu ter seznanjati s politiko naše Partije, z našo družbeno stvarnostjo in borbo za socializem slehernega delavca in nameščenca ter pri tem še posebej skrbeti za ideološko-politični in kulturni dvig tistih delavcev, ki do pred kratkim sploh še niso bili organizirani v razrednih sindikatih in so šele pred kratkim vstopili v vrste delavskega razreda. Na ta način bodo sindikalne organizacije s pomočjo teh delavcev še uspešnejše kot doslej razširile napredno ideologijo tudi na podeželju in še bolj pripomogle k čim uspešnejši borbi za izgradnjo socializma v naši domovini.

Miro Zakrajšek.

Pismo tečajnice s knjižničarskega tečaja

Javljam se Vam iz knjižničarskega tečaja, kamor sem bila poslana, da postanem dobra knjižničarka naše obratne knjižnice.

Tečaj, katerega je organizirala Ljudska prosveta Slovenije, imamo v Slatini-Radenich in bo trajal tri tedne. Zbralo se nas je v ta tečaj precej tečajnikov iz vseh krajev Ljudske republike Slovenije.

V ponedeljek smo imeli prvo predavanje. Tečaj je otvoril delegat Ljudske prosvete iz Ljubljane. Nato nam je predavatelj tov. Pregelj v kratkih

Izbor skupin za III. republiško sindikalno kulturno-umetniško revijo v Mariboru

Republiški ocenjevalni komisiji, ki sta v obdobju od 15. oktobra do 7. novembra obiskali nastope vseh sindikalnih kulturno-umetniških društev, ki so se prijavila za sodelovanje na III. reviji, sta zaključili svoje delo. Rezultati dela teh komisij, ki sta imeli predvsem namen kritično analizirati in oceniti kulturno-umetniško delovanje tako celotnih društev kot skupin in odsekov, ki v teh društvih delujejo, bodo prav gotovo vsem

društvom in skupinam, ki so pravilno pojmovali oceno in kritiko komisije, služili za izboljšanje svojega dela, za poglobitev ideološkega in strokovnega dela za še množičnejše in kvalitetnejše kulturno-umetniško delo in za čim boljše priprave za revijo samo. Po mnenju in sklepu obeh republiških ocenjevalnih komisij bodo na III. reviji v Mariboru nastopale sledeče kulturno-umetniške skupine:

1. DRAMSKE SKUPINE:

SKUD Jesenice, Rusko vprašanje
SKUD Ptuj, Življenje klike
SKUD Kranj, Celjski grofje
SKUD Poštni uslužbenec, Gogolj: Zenitev

2. PLESNE IN FOLKLORNE SKUPINE:

SKUD Jože Moškrč, Ljubljana
SKUD France Prešeren, Kranj
SKUD Slava Klavara, Maribor
SKUD Lojze Hohkrant, Trbovlje
SKUD Prežih Voranc, Guštanj
SKUD Javornik

3. RECITATORJI:

SKUD Jože Lacko, Ptuj — tovariš Vlačar in Dežman
SKUD Ivan Ključar, Celje — tov. Gombac
SKUD Prežih Voranc, Guštanj — tov. Lermanova
SKUD Lojze Hohkrant, Trbovlje — tov. Dolane Nena in Vrtačnik Anica
SKUD Angel Besednjak, Maribor — tov. Kuntner

4. SOLISTI:

SKUD Jože Moškrč — tov. Gamze Sanda
SKUD Stefan Kovač, Murska Sobota, tov. Jezovšek Cvetka in Novak Zdenka

5. HARMONIKARJI:

SKUD Jože Moškrč, Ljubljana — tov. Mežan Marta
SKUD Ivan Cankar, Tržič — tov. Ahačič Rudolf

6. ORKESTRI:

SKUD Šorl Alfonz, Slov. Bistrica
SKUD Jože Jereb, Novo mesto
SKUD Ivan Cankar, Tržič

SKUD poštini uslužbenec, Ljubljana

SKUD Slava Klavara, Maribor
SKUD Jože Moškrč, Ljubljana

7. HARMONIKARSKI ZBORI:

SKUD France Prešeren, Kranj

8. GOSPE NA PIHALA:

SKUD Angel Besednjak, Maribor
SKUD Prežih Voranc, Guštanj
SKUD Lojze Hohkrant, Trbovlje
SKUD Javornik
SKUD Jesenice
SKUD Vesna, Zagorje
SKUD France Prešeren, Celje
SKUD poštini uslužbenec, Ljubljana

9. MESANI PEVSKI ZBORI:

SKUD Jože Lacko, Ptuj
SKUD Kovač Stefan, Mur. Sobota
SKUD Jože Moškrč (zdržen), Ljubljana
SKUD poštini uslužbenec, Ljubljana
SKUD Jože Mazovec, Verže
SKUD Tine Rožane, Ljubljana

10. MOSKI PEVSKI ZBORI:

SKUD France Prešeren, Kranj
SKUD Jože Lacko, Ptuj
SKUD Ivan Cankar, Celje
SKUD Slava Klavara, Maribor
SKUD Angel Besednjak, Maribor
SKUD Jože Moškrč (kvintet), Ljubljana

11. ŽENSKI PEVSKI ZBORI:

SKUD Angel Besednjak, Maribor
SKUD Jože Lacko, Ptuj
SKUD Ivan Ključar, Celje

12. MLADINSKI ZBORI:

SKUD Jože Moškrč, Ljubljana

Natančnejši program, s katerim bodo skupine nastopale na reviji, in vsa ostala navodila bomo še objavili, oziroma društvom sporočili.

Sindikalnim podružnicam, Okrajnim in Krajevnim svetom, šolam, knjižnicam, pisarnam in delovnemu ljudstvu sploh, nudi

KNJIGARNA SINDIKALNE ZALOŽBE »DELAVSKE ENOTNOSTI«

ki je bila te dni odprta v Ljubljani, politične, leposlovne, strokovne in mladinske knjige ter vse pisarniške potrebščine.

Knjigarna sindikalne založbe »Delavska enotnost«
Ljubljana, Masarykova 14 — palača Grafike

FESTIVAL LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE V BEOGRADU

31. oktobra je bil otvorjen festival Ljudske mladine Jugoslavije v Beogradu. Ob obitovitvi je festival pozdravila v imenu Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije tovarišica Stana Tomačevičeva, ki je med drugim povedala tudi tole: »Skupno s splošno kulturno preobrazbo, ki se intenzivno dogaja v naši državi ob vestranski skrbj Komunistične partije in ljudske oblasti, se ustvarjajo iz dneva v dan večje možnosti za kulturno življenje in razvoj mladine. Ogrmen porast materialnih možnosti in kulturnih ustanov (srednjih in višjih šol, fakultet, dramskih in filmskih studijev, glasbenih in likovnih akademij ter šol), v katerih se danes mladina vzgaja v novi Jugoslaviji v socialističnem duhu, pridobivajoč si leninistično

marksistične poglede na svet in življenje, priča o veliki skrbj Komunistične partije in naše ljudske države za kulturni dvig ljudstva in mladine. Na festivalu mladine Jugoslavije je nastopilo dvajset mladinskih zborov, 4 orkestri, 11 igralskih skupin, 3 baletni ansambli, 32 folklornih skupin, okrog 36 ljudskih pevcev in recitatorskih skupin, okrog 50 vokalnih in instrumentalnih solistov, večje število mladih dirigentov in kompozitorjev, skupaj 2950 udeležencev, ki so imeli preko 70 prireditvev. Odprta je bila tudi razstava kulturno-prosvetne delavnosti mladine in razstava del studentov Akademije likovnih umetnosti in šol za upodabljanje umetnost. Tudi Ljudska mladina Slovenije je nastopala. Ocenjevalna komisija za zbor je v skupini B dodelila prvo nagrado mladinskemu zboru kulturno-umetniškega društva »Jože Moškrč« iz Ljubljane. Prav posebno pozornost je tudi zbudila dramska skupina delavske mladine iz jeseniške Železarne, ki je odigrala v Narodnem gledališču Levstikovovo dramo »Tugomer« po prireditvi dr. Bratka Krefta. Od žirije za dramsko umetnost mladinskih skupin in nastop recitatorjev je prejela drugo nagrado. Mnogi od teh igralcev nosijo udarniške značke, s prog Brčko—Banovici in Samac—Sarajevo, mnogi so sodelovali pri gradnji Nove Gorice in ceste Bratstva in enotnosti, mnogi pa so bili pohvaljeni v svojem podjetju, s čimer kažejo, da se prav tako trudijo

Silvije Strahomir Kranjčević

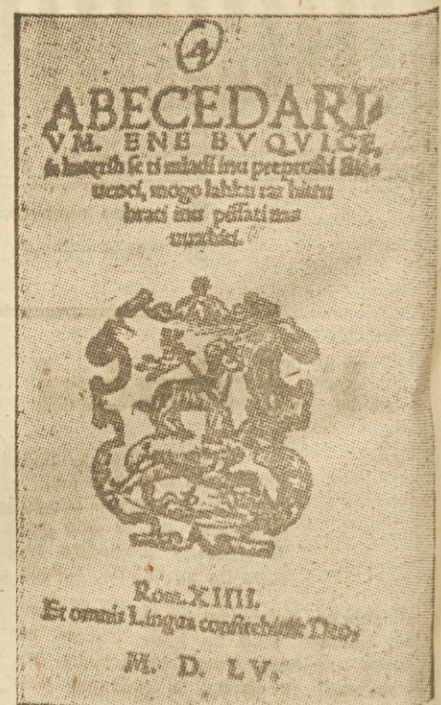
Letošnje leto je za hrvatski pa tudi vse jugoslovanske narode prav pomembno, kajti praznujemo 40-letnico smrti velikega hrvatskega pesnika Silvija Strahimira Kranjčevića, čigar pomembnost ni bila samo v tem, da je že za časa svojega življenja razkrinaval okolje, v katerem je živel, temveč tudi v tem, ker bodo premnoge njegove pesmi ohranile trajno vrednost in bodo s svojo vsebino oplojale sedanjost in tudi bodočo generacijo. Pesnik se je rodil 17. februarja 1867. je po končani srednji šoli študiral nekaj časa bogoslovje, ki pa ga je zapustil, postal učitelj na trgovskih šolah v Mostaru, Bijeljini in Livnu. Ko pa je bil premeščen v Sarajevo je postal urednik revije »Nada«. Končno je bil ravnatelj trgovske šole v Sarajevu in je po dolgotrajni bolezni umrl 29. oktobra 1908. Njegovo življenje pada v tiste čase, ki so bili tako težki za hrvatski narod in v Hrvatski sami i v Bosni, saj še danes pišemo o Khuenovi Hrvatski in o Kallayevi Bosni. Imel je mnogo nasprotnikov tako v klerikalnem kakor tudi v liberalnem taboru, prvi so mu očitali nacionalnost, drugi pa so ga proglasili celo za socialista, čeprav zaradi razmer, v katerih je živel, ni v svojih pesmih našel rešitve iz razmer tedanjega časa. Njegova najpomembnejša dela so: »Radnik«, »Mojsijec«, »Zadnji Adam«, »Prvi greh« itd. V Sarajevu bodo v hiši, kjer je živel in umrl, odprli njegov muzej, v katerem bo ohranjeno vse pohištvo z rokopisi itd., kakor je bilo za časa njegovega življenja.

Borba slovenskih ljudskih množic za svobodne šole

Pod tem geslom je bila dne 10. t. m. v Moderni galeriji v počastitev II. kongresa KPS odprta razstava našega šolstva, ki jo prirejata Ministrstvo za prosveto LRS in Republiški odbor Zveze Prosvetnih delavcev za Slovenijo. Razstava slovenskega šolstva prikazuje stoletno borbo slovenskega ljudstva za napredek in kulturo, prav tako pa je razstava nazoren dokaz za kulturno tvornost slovenskega naroda od izida prve slovenske knjige do današnjih dni.

Tov. dr. Potrč, minister za prosveto LRS, pravi v uvodu vodiča za to razstavo takole: »Požrtvovalni boj slovenskega učitelstva za svobodo, njegove ogromne žrtve, ki pričajo o izredno visokem patriotizmu prosvetnega delavca in slovenske inteligence sploh, ter uspehi v graditvi šolstva v tej dobi so del, in sicer nazorno prepričevalen del uspehov narodnoosvobodilne borbe in graditev države novega tipa v najtežjih pogojih hitlerjevske diktature nad Evropo.«

Razstava bo nudila prav tako sindikalnemu kot sploh ljudskemu prosvetarju ogromno bogato gradivo v njegovem aktivnem delu za dvig ljudske prosvete.

Trubarjev abecednik iz leta 1551
— prvi tiskani učbenik
v slovenskem jeziku.

Kulturno-prosvetno delo v Domžalah

Pri KSS-u Domžale je v okviru Kulturno-umetniškega društva pričelo z delom Sindikalno gledališče. Za otvoritveno predstavo je naštudiralo Car-karjeve »Hlapce«. Prva predstava bo 13. t. m., posebna predstava za sindikate pa bo 17. t. m. Kder igralcev sestoji iz bivših članov Ljudskega odra in Igralske družine, pogrešamo pa med njimi mladino, ki v Domžalah nima zadostnega zanimanja za kulturno prosvetno delo. Z namenom, da se pritegne tudi še h kulturno-prosvetnemu delu, bo Krajevni svet Domžale v kratkem organiziral osnovni tečaj za dramatikom namenjen predvsem mladinskim aktivom.

v kulturi kakor v svojih delovnih aktivacijah V nedeljo je bil velik mimohod vseh nastopajočih in beograjske mladine, ki so bili toplo pozdravljeni od beograjskega prebivalstva. Festival je bil zaključen 10. t. m.

Nove delovne zmage v tovarni „Impol“ Slov. Bistrica nam zagotavljajo presego plana

31. oktobra t. l. smo v našem delovnem kolektivu zopet proglasili udarnike in obenem proslavili nove delovne zmage, ki nam zagotavljajo, da bomo letošnji plan ne samo izpolnili, ampak tudi precej presegli.

Naš delovni kolektiv je že do danes dosegel lepe uspehe in bo tudi v bodoče izpolnjeval svoje obveze v proizvodnji ter s tem dajal svoj prispevek za dvig življenjske ravni naših delovnih množic. Ne smemo pa pozabiti na splošno sindikalno delo, to je na ideološko-politično in kulturno-prosvetno delo, ki vzgaja in prevzgaja ljudi v borbo za boljše življenje. Delo naših komisij za novatorstvo, racionalizatorstvo in udarništvo še ne ustreza popolnoma. Ko se bomo otresli tudi teh napak, bomo gotovo želi še večje uspehe.

Tovariš direktor Babič Jože v svojem govoru ni pozabil napak, ki jih še vedno delamo. Stednja materiala je v današnjem času predvsem važna, prav tako nas vsaka okvara na stroju in slaba delovna disciplina ovira pri izpolnitvi obvez. Zato moramo še tudi te pomanjkljivosti odstraniti, ker le s čimprejšnjo izgradnjo naše domovine bomo dosegli naš skupni smoter — socializem in s tem dokazali vsem kolektivom, da smo na pravi poti.

Nato je tovariš direktor pozdravil vse udarnike in jim razdelil udarniške izkaznice ter primerne nagrade. Proglasenih je bilo 33 novih udarnikov, od katerih prvi: Liht Ervin, Segar Jernej, Papotnik Franc, Kralj Ivan, Stopar Maks, Kvas Fanika, Zbeg Maks, Robnik Drago, Novak Rudolf, Petek Peter, Kropelj Miha, Adeltajn Stan-ko, Kunstek Ivan, Brbrer Miha, Šerbelj Simon, Brbrer Miha II., Rinc Martin, Boček Franc, Tomažič Alojz, Tomažič Franc IV.; drugi: Hojnik Jože, Najdič Maks, Ferlič Ivan, Dreu Ivan, Goričan

Ivan, Pogeljšek Ivan, Tomažič Ivo, Karlin Viktor, Tomažič Franc II.; tretji: so bili proglaseni: Robnik Stanko, Goričan Mirko in Juhart Leopold, a četrti: Kruder Matija. Vsi navedeni tovariši so presegli normo od 23 do 27% ter s tem ogromno prisedili na samem delovnem času.

V našem delovnem kolektivu pa smo zadnje dni dosegli še večje uspehe. Z montažo novih strojev, ki nam bodo omogočili še večjo proizvodnjo, so bile zaposlene razne skupine, od katerih se je posebno izkazala skupina nadmonterja Smit Andreja, ki je dobila za svoje poštovno delo nagrado 14.000 din. Skupina nadmonterja Sachs Otona je dobila 6.000 din nagrade, a inž. Christensen je sam prejel lepo nagrado v obliki tovarniškega izdelka.

Pri montaži nove cevarne, česar naši domači strokovnjaki doslej še niso opravljali, se je odlikoval tov. Polanec Ivan ter prejel nagrado 16.000 dinarjev. Orešič Jaka, ki mu je pomagal pri delu, je dobil 7.000 din, Novak Jože pa 6.000 din. Orešič Jaka, ki je poleg dela, katerega opravlja v tovarni, tudi zelo aktiven v vseh naših organizacijah, je vso nagrado, to je 7.000 dinarjev poklonil soc. fondu našega KLO — Zg. Bistrica. Tudi transportna skupina, ki mnogokrat nima točno do- ločenega delovnega časa in ki mora skrbeti, da je vedno dovolj materiala na predpisnem mestu, se je v zadnjem času zelo izkazala, zato je tudi prejela 14.000 din nagrade.

Na koncu same proslave je tov. sekretar okrajnega komiteja KP Poljane pozval vse naše delavce in nameščenice, da v borbi za socializem vložijo vse sile ter s tem izpolnijo svoje dolžnosti do domovine, delovnega ljudstva in ljudske oblasti.

TOVARNA HRANIL LJUBLJANA IZPOLNILA LETNI PLAN 60 DNI PRED ROKOM

Sindikalna podružnica Tovarne hranil v Ljubljani v marsikaterem pogledu ni bila med najboljšimi podružnicami, niti v pogledu prostovoljnega dela, niti glede obiska študijskih sestankov. Odlično pa je znala ta podružnica zainteresirati svoje članstvo za plan. Ko je kolektiv izpolnil polni letni plan le 97%, so delavci in delavke na množičnem sestanku sklenili, da hočejo v drugem polletju storiti vse, samo da jim ne bo šlo koncem leta pri planu tako za nohte, kakor prvi leto petletke, 29. november so si postavili za zadnji mejnik. Tekmovanje za V. kongres KPJ je razgibalo vse oddelke in visoko dvignilo delovni učinek, kajti takrat si je kolektiv zadal obvezo, da hoče izpolniti letni plan do 3. novembra. To je velika in pomembna obveza, a v tekmovalstvu na čast II. kongresu KPS so jo še enkrat izpremenili. Datum za najpomembnejši dogodek tovarne so postavili na 30. oktober. Pri tej obvezi je šlo pa kolektivu v resnici za nohte! Stroji niso dohajali delavcev in delavki, ki so hoteli izdelati vsak dan čim več proizvodov. »Grlo proizvodnje, kakor pravijo v tovarni tistemu delovnemu mestu, kjer zaradi tehničnih težav zastaja delo, je bil v tej tovarni velik polnilni stroj za projo. Ko se je septembra vrnil z dopusta v tovarno ključavničar Ozbič Ivan in zvedel za novo obvezo, je takoj uvidel, da bo prizadevanje kolektiva pri doseganju zmogljivosti tega stroja zaman in da plana ne bo mogoče izpolniti do 30. oktobra. Zato je vse svoje sile posvetil delu za iz-

V tovarni verig Lesce složno rešujejo proizvodne naloge

Borba za plan v našem podjetju poteka tako živo in uspešno, da tega ni- hče ne more zanikati. Uspehi smo pritegnili v to borbo slehernega člana našega kolektiva.

V prvi polovici letošnjega leta nam je običajno primanjlovalo materiala, tako da smo bili globoko pod planom in marsikateri izmed nas je dvomil, če bomo vse to nadoknadili. V drugi polovici leta se je stvar glede materiala popravila, pojavila pa so se nova vprašanja, kako zainteresirati slehernega delavca, da bo razumel, da je naša dolžnost, da zamuje- no popravimo. Treba je bilo precej pre- pričevanja, posebno pri omahljivih in pri tistih tovariših, ki nikakor ne morejo verjeti, da je delavski razred zmogel voditi tudi gospodarsko borbo prav tako uspešno kot je vodil oboroženo. V našem podjetju si je Partija postavila za nalogo, da zaktivizira vse delavce in in- telektualce. Prve uspehe so prinesle na novo organizirane brigade. Zaradi dela po brigadnem sistemu, so začele padati stare nerealne norme. Prav posebno so se izkazale pri tem mladinke, katerim so sledile tudi starejše delavke. Sindikalna podružnica in uprava podjetja sta se tesno povezali in na tovariški način reševali naloge. Napovedali smo šestteden- sko tekmovalstvo šestim kovinskim pod- jetjem v naši glavni direkciji. Začeli smo postavljati obveze in noben oddelek ni hotel zaostajati. V kovačnici so kovači tekmovali med seboj, dvigali dane ob- veze, njim so sledili varilci in verigarji.

Toda zamujenega je bilo mnogo in mojstri so se pritoževali, da manjka de- lavcev. Tu je bilo treba nekaj ukreniti. Prijavili so se delavci na prvo sobotno delo; v proizvodnjo je prišlo četrtno delavcev in nameščenec. Med delavci in nameščenici se je na tem delu sko-

vala povezava. Posebno se je delovni po- let dvignil, ko so delavci videli, da se tudi direktor podjetja stalno udeležuje dela v proizvodnji pri strojih. Po pre- teklu šestih tednov smo imeli konferen- co med tekmujočimi šestimi podjetji, na kateri je bilo ugotovljeno, da smo dosegli prvo mesto. 24. oktobra pa smo svečano proglasili 17 udarnikov, nekaj najboljših pa nagradili. Na tej slavnosti so si tovariši zadajali nove obveze, ka- tere niso lahke, kot na primer tovariš Tonejc Jože, ki je bil proglasen za udar- nika, se je obvezal, da bo od 24. X. do konca leta zvaril tri vagonce verig, kar ni malenkost. Sledilo so mu tudi številni drugi tovariši in tovarišice, ostali pa jih tiho posnemajo, noben noče biti zadnji. Niti znaka za začetek dela ni več treba, kajti že mnogo pred žvižgom sirene ro- potajo stroji po vseh delavnicah in ko odhajajo po končanem delu domov, se delavci razgovarjajo: »Moramo, da iz- polnimo in dosežemo naš plan, ki je za nas vse zakon!«

Delovni kolektiv tovarne finega pohištva v Trzinu presega letni plan z novim poletom

6. novembra t. l. je delovni kolektiv Tovarne finega pohištva v Trzinu prosla- vil dosegel letnega plana. Veselo razpo- loženje vsakega posameznika je izražalo ponos zaradi doseženih uspehov v pro- izvodnji. V začetku leta je bilo marsikomu nerazumljivo povišanje proizvodnega pla- na v primeri s planom prejšnjega leta. Tesna povezava in sodelovanje vodstva uprave s sindikalno organizacijo v po- djetju in mladinsko organizacijo je vpliv- alo na uspehe delovnega kolektiva. Tek- movanja na vseh sektorjih dela, dosled- no izpolnjevanje delovnih obvez, ki so bile sprejete na čast V. kongresu KPJ, I. kongresu ESJ, II. kongresu KPS, skup- nemu kongresu SKOJA in LML, so pri-

40 LET DELA V ŽELEZARNI GUŠTANJ

Valjarski mojster tov. Apohal Franc je praznoval 5. novembra redek jubilej — 40 letnico dela v Železarni Guštanj.

Kot 14-leten deček je leta 1908. pričel delati v kladivarni železarne, kjer je bil 2 leti kladivovodja. Zaposlen kasneje tudi pri martinarih in končno v valjarni, se je izvežbal v odličnega valjarskega moj- stra, tako da je danes duša guštanske valjarne. Vse to je dosegel z vztrajnim delom in samovozgojo. Neprestano se je učil in izpopolnjeval.

Kljub težkemu štiridesetletnemu ne- prestanemu poklicnemu delu je bil tov. Apohal že proglasen za udarnika in bo gotovo še večkrat, kajti tov. Apohal se zaveda, da danes dela za skupnost in s tem tudi za sebe in da se je za vredno truditi. Težke preizkušnje, ko je bil po 10. letih dela vržen na cesto ter leto dni ni imel kruha, so mu še živo v spo- minu, na kako surov način je kapitalist reševal krizo.

Mnogo bi lahko pripovedoval tov. Apohal o svojem delu, uspehih in razo- čaranjih, toda je kaj redkobeseden. Zeli- mo mu pri nadaljnjem delu še več uspe- hov, pa tudi vsem ostalim, kajti takih tihih jubilarov je v Železarni Guštanj še več.

M. S.

V Mežici gradimo novo stanovanjsko kolonijo

Redkokje je tako težak stanovanjski problem kot v naseljih revirjev rudnikov svinca in topilnice Mežica. Angleški kapitalisti — predvojni last- niki podjetja so letno vlekli iz pod- jetja milijonske dobičke — naši ru- darji in topilci pa so stanovali pogosto v tesnih luknjah, nevrednih človeka. Polnih petindvajset let njihovega go- spodarstva ni bila za delavstvo zgra- jena niti ena stavba.

Okupator je leta 1941 iz zalog ma- teriala, ki je ostal prejšnjim lastni- kom, zgradil sicer nekaj hiš, kamor je hotel naseliti Nemce, da bi pritegli čimveč ljudi, ki bi za njegov vojni stroj kopali svinčeno rudo. Ker pa je kmalu prenehala obratovati topilnica, in so po gozdovih vedno pogostejše po- kale parizanske puške, je prav tako opustil nadaljnjo gradnjo in se celo popravila obstoječih stanovanj.

Po osvoboditvi so rudarji obnovili rudnik in topilnico. Ze meseca junija je bila dosežena predvojna proizvo- dnja. V podjetje so se vračali demobi- lizirani borci, jetniki iz taborišč, iz- seljenci. Vsem je bilo treba nuditi stanovanja. Stalež podjetja se je ve- čas iz meseca v mesec. Vzporedno s tem pa je tudi stanovanjsko vpraša- nje postajalo vedno bolj pereče. Le- ta 1947 so v naselju »Moskva« začeli graditi novo stavbo z dvanaest stano- vanj, v katero so se letos že tudi vse- lili stanovanjci. Plan gradenj stanovanj- skih objektov za letošnje leto je pred- videl še dvajset družinskih stanovanj, ki so prav tako že pod streho. Te gradnje je rudnik izvršil v svoji re- ziji. Da pa s temi novimi stanovanjs- kimi objekti ne bo rešeno stanovanjs- ko vprašanje, je bilo tudi jasno, vsa- komur. Vendar bo na pobudo novega ministra zvezne vlade FLRJ tov. Sve- tozarja Vukmanovića-Tempe v veliki večini rešen ta problem s tem, ko bo še tekom letošnje jeseni in v prvih spomladanskih mesecih dograjena v Mežici nova stanovanjska kolonija s štiridesetimi stanovanji. Novo koloni- jo bodo tvorile lične prilgične hišice, ki bodo opremljene z vsemi prilikni- namit sodobnega družinskega stanova- nja. Tako bo nastala v Mežici nova kolonija. Delo bo izvršilo republiško podjetje »GRADIS«, vendar tudi nje- mu kot vsakemu podjetju, manjka delovne sile. Uprava podjetja je zato predlagala kolektivno, da bo vsakdo, ki je pripravljen izkoptati temelje za stanovanje in pomagati pri graditvi, dobil stanovanje. Že po nekaj dneh je bilo dovolj prijaviteljev. Na prvem naslednjem sestanku so vsem reflek- tantom obrazložili plan gradenj, poka- zali načrt in izdelali plan pomoči pri gradnji.

V soboto dne 30. oktobra so na pro- stranem travniku privrkat zapeli krampi in lopate. Niti slabo vreme ni oviralo dela.

Jesenski dnevi in nestanovitno vre- me bi lahko sedaj zavrla dobro iz- delan plan gradnje. Zato je danes dolž- nost vsakogar, ki ima kolikor toliko dobro stanovanje, da ne stoji ob stra- ni, ampak da doprinese svoj delež k tej za naše kraje tako pomembni ak- ciji. Na odbornikih sindikalne podru- žnice pa leži velika odgovornost, da ce- lotni delovni kolektiv zaktivizirajo za čimhitrejšo dograditev kolonije, ki bo prva in ne poslednja. Že v prihod- nji spomladi se bodo dela nadaljevala in to tako dolgo, da bo za vselej re- šen stanovanjski problem.

ZL.

finega pohištva v Trzinu presega letni plan

spevali k uresničenju plana. Izpolnjeva- nje akordov je pospešilo vsestransko pri- zadevanje posameznikov ob najširšem so- delovanju vsega delovnega kolektiva.

V priznanje posameznikom, ki so naj- več doprinesli k delovnim uspehom v tem letu, so bile razdeljene ob priliki prosla- ve dosegel letnega plana denarne nagra- de. Minister, tov. Fajfar Tone, je podelil delovnemu kolektivu nagrado 10.000 din za predčasno izvršeno delo delovnih sob ministrstva za gozdarstvo in lesno in- dustrijo LRS. Delovni kolektiv je z novim delovnim poletom sprejel obvezo, da bo v teku tega leta presegel letni plan za 30 odstotkov.

18. oktober 1948 - dan naše delovne zmage

Marsikdo, ki ne pomisli globlje, bi smatral, da je tovarna kovčkov in usnje- nih izdelkov industrija, ki prav za prav ni posebne važnosti, oziroma je postra- nskega pomena pri izvrševanju naše pet- letke. Toda temu ni takol

Naša industrija usnjene galanterije v Domžalah stoji pred velikimi nalogami, za katerih izpolnitev stremi z vso silo in ki so:

Proizvajati mora čim več usnjenih iz- delkov za široko potrošnjo našega delov- nega ljudstva, katerega življenjska raven se dnevno zvišuje. Razumljivo je nam- reč, da sodoben človek v vsakdanjem življenju prav gotovo potrebuje razne izdelke te vrste.

Naroga naše industrije je, da preskr- buje z raznimi tehničnimi izdelki iz us- nja, kot so na primer tesnila, katera smo še do nedavnega morali za našo strojno industrijo uvažati iz inozemstva. S tem, da proizvajamo tesnila sedaj doma, pri- hranimo državi nemalo dragocenih deviz. Če pa primerjamo izdelavo naših tesnil z inozemskimi, vidimo, da v ničemer ne zaostajajo za njimi.

Kot najvažnejšo nalogo naše industrije pa smo si postavili izdelavo usnjene ga- lantierije za izvoz, kar gotovo ni lahko izpolnjivo, če upoštevamo, da prihajamo z našimi izdelki prvič na svetovna trži- šča.

Prvi in glavni cilj naše industrije je kakovostna izdelava usnjene galanterije. Za tem ciljem stremimo z vso odločno- stjo in nam ni žal nobenih naporov in truda, ki smo jih vložili za zadovoljivo rešitev te naloge. Naša industrija ob pri- četku petletke ni razpolagala z zadovo- ljujočim številom strokovno naobrazene- ga delavstva, kar je lahko razumljivo, če pomislimo, da se je njen razvoj pričel šele po osvoboditvi. Zato je uprava po- djetja s pomočjo sindikalne podružnice že v začetku letošnjega leta ustanovila stro- kovni tečaj v sami tovarni. Ta tečaj je trajal 10 mesecev, zaključen je bil dne 6. novembra letos. Zaključne izpite stro- kovnega tečaja je z uspehom opravilo 30 delavcev-tečajnikov. Absolventi teča- ja so bili s tem dnem uvrščeni med kva- lificirane delavce ter bodo razporejeni na ustreznija mesta, ki zahtevajo po svoji strukturi več strokovnega znanja.

Temu primerno pa se bo zvišal tudi nji- hov zaslužek.

Naši izdelki pa prihajajo v poštev tudi za inozemska tržišča.

S svojimi izdelki smo sodelovali na vseh večjih evropskih velesejmskih izlož- bah, kot so n. pr. Praga, Dunaj, Stock- holm, Trst, Plovdiv in Budimpešta, pre- dsem pa tudi doma na zagrebškem vele- sejmu, kjer smo dostojno predstavljali našo usnjarsko-predelovalno industrijo.

Poleg že navedenega hočemo podati tudi jasno sliko o našem planu in o bor- bi za njegovo doseg, oziroma prekora- čenje.

Naš letošnji proizvodni plan je bil postavljen pri neizpremenjenem stroj- nem parku za 28,85 odstotka više od de- jansko izvršene proizvodnje v letu 1947.

Od začetka leta pa do 18. oktobra, ko smo plan izpolnili, smo proizvodni plan prekoračili za 22,6 odstotka, celotna proizvodnja do tega dne pa je za 30 od- stotkov večja od dejanske lanske, a od planske lanske za 106 odstotkov.

K temu je prispevala zelo dobra me- sebojna povezava med samim kolekti- vom, sindikalno organizacijo in upravo podjetja. Vse probleme in težave smo obravnavali skupno. Pri tem pa je imela brezdvomno vodilno vlogo naša partijska organizacija.

V vseh planskih nalogah in tudi o ve- liki gospodarsko-politični nalogi, t. j. zniževanju polne lastne cene, je bil se- znanjen sleherni član naše kolektiva ter je vsak po svoji moči in znanju pri- speval k dosegu naše najpomembnejše zmage. Predvsem pa so k temu pripo- mogli naši delavci-udarniki, ki so s svo- jim delom in zgledom dokazali, kako gradimo socializem v naši domovini.

Zelo važen, če že ne najvažnejši činilnik pri predčasnem dosegu plana pa je prav gotovo vzgoja strokovnih kadrov, ker smo dosegli s strokovnim tečajem.

Poleg svojih planskih nalog pa se je delovni kolektiv udeleževal tudi vseh množičnih delovnih akcij ter tako po svoji možnosti tudi na tem področju pri- speval svoj delež k hitrejši izgradnji so- cializma pri nas. Z udeležbo na teh ak- cijah je prispeval nad 6000 prostovoljnih delovnih ur.

POSVETIMO VSO POZORNOST VZGOJI STROKOVNEGA KADRA ZA NAŠA TELOVADNA DRUŠTVA

Telovadna organizacija v Sloveniji ima danes že nad 170 društev in 17 okrajnih telovadnih odborov. To po- meni, da je organizacija že prebredla začetne težave t. j. ustanavljanja no- vih društev in okrajev ter polagoma prehaja iz prve razvojne stopnje v vsestransko utrditve svojih osnovnih edinic, predvsem društev, pa tudi okrajnih telovadnih odborov in posa- meznih odsekov pri zvezi. Danes za- jema vseh 170 društev okoli 15 do 20.000 pripadnikov vseh starosti. Več ali manj je vključeno v ta društva dijaška mladina, ugotavljamo pa še vedno, da manjka v teh vrstah pred- vsem delavske mladine. V društvih pogrešamo sodelovanje članov sindi- katov, delavcev, katerim je prav splošna telesna vzgoja potrebna za utrditve telesnih in moralnih vrlin, ki so nam z ozirom na današnji de- lovni polet tako potrebne. Sedaj je naloga sindikalnih organizacij, da po- vsevte svojo pozornost mobilizaciji svo- jih članov v telovadna društva, nudijo pomoč telovadni organizaciji pri njeni utrditvi, da bo služila visokim ciljem, ki si jih je zadala pri ustanovitvi te- lovadne zveze. Naloga telovadne zveze pa je, da preko okrajnih odborov nu- di svojim društvom vsebino dela, da jih vsestransko utrdi in jim omogoči povsod izvajanje redne vadbe. To bo- mo dosegli predvsem na ta način, da bo prav vsako društvo dobilo primer- no igrišče in telovadnico, potrebno oro- dje in rekvizite ter končno strokovno kvalificiran kader.

Vprašanje strokovnega kadra, to je bilo pač že od vsega začetka pe- reče vprašanje vse fizikulture or- ganizacije. Kljub temu pa nismo še do- volj odločno pristopili k reševanju te- ga problema in storili vse potrebno, da bi se te težave vsaj nekoliko od- pravile. Večletna praksa in izkušnje nam govorijo, da je od dobrega stro- kovnega kadra odvisno prav vse. Mi vemo, da se lahko v skrajni sili iz- vaja splošna telesna vzgoja tudi brez modernega orodja, s primitivnimi in provizornimi sredstvi. Tudi brez igrišč, telovadnic in dvoran lahko dober in iznajdljiv vaditelj ustvari, tako pozni- mi kakor poletni, pestro in zanimivo vadbeno uro. Toda brez strokovnega kadra, brez strokovnjakov, nam še ta- ko moderne telovadnice in igrišča, polne raznovrstnega orodja, ne nu- dijo nobenih koristi, ker ni vaditelja, ki bi znal pokazati, čemu služijo raz- ne naprave in orodja in kako jih upo- rabljamo, ker je zaman vsa dobra vo- lja tisočev mladine in odraslih.

Fizikturna organizacija, kasneje Telovadna zveza, je izvedla v letoš- njem letu 6 tečajev za splošno telesno vzgojo v republiškem merilu. Vseh tečajev se je udeležilo 129 tečajnikov moškega in ženskega spola. Če pa po- mislimo na dejstvo, da je danes na terenu skoraj 200 društev, za katere potrebujemo samo za vodstvo 8 glav- nih oddelkov že 1600 kvalificiranih vodnikov, potem vidimo, da nismo s tečaji niti približno zadostili ogrom- nim potrebam terena. In še ta kader, ki je prihajal na tečaje, je bil slab,

tako da zaradi nizke praktične in te- oretične osnovne izobrazbe ni domel- uče materije ter se je po vrnitvi v svoje domače društvo v najboljšem primeru vključil kvečjemu le v ak- tivno življenje kot navaden fizikturnik. Osnovna napaka v vsem doseda- njem delu je bila v tem, da društva niso vzgajala kadra v svojem merilu. Zato je treba v bodoče posvečati naj- večjo pozornost predvsem društvom, ki morajo v svojem merilu stalno dvigati in izpopolnjevati tisti osnovni kader, iz katerega bomo potem dobili na okrajnih in še bolj na republiških tečajih resnično kvaliteten kader.

Druga velika napaka je bila v tem, da tečajnikom niti pri izbiri, niti po končanem tečaju nismo posvečali skr- bi, da bi bili pravilno zaposleni ter jim nudili pomoč pri nadaljnjem raz- voju. V bodoče bodo morala društva točno evidentirati svoje vodnike in prednjake, prav tako okrajni telova- dni odbori in zveza, ki bodo vodili po društvih točno poimensko kartoteko vseh vodnikov.

In še nekaj. Telovadna zveza je razpisala redni tečaj za vodnike ter je o tem že obvestila vse okraje in društva. Prijave so takoj poslali naj- boljši okrajni odbori to je, tisti, ki imajo še razmeroma dovolj strokov- nega kadra. Nobenih prijav pa ni bilo prav iz tistih okrajev, ki kader naj- bolj potrebujejo. To govori o popolni nezainteresiranosti in silni malomar- nosti posameznih funkcionarjev, ki po- gosto stokajoč navajajo vse mogoče in nemogoče težave, ki jih ovirajo pri delu; od nerazumevanja s strani mno- žičnih organizacij, pa do pomanjkanja orodja, telovadnic, denarja in kadrov. Ko pa pride prilika, da bi svoj kader dvignili oziroma si ga vzgojili, se za to niti ne zmenijo.

Sindikalno moštveno prvenstvo v Mariboru

V Mariboru se je 18. oktobra 1948 začelo sindikalno moštveno prvenstvo za leto 1948 pod okriljem OSS Mari- bor v čast I. kongresu ESJ. Na tekmo- vanju sodeluje 20 moštev različnih strok. Moštvo sestavlja 8 igralcev. Zelo agilne so šahovske sekcije Pol. drž. železnice, tovarne volnenih in vlgovne izdelkov ter poštarji, ki so nastopile s dvema moštvoma. Prireditve bo nekoliko trpela na kvaliteti zaradi nesodelova- nja kovinarjev, ki imajo dve zelo močni sekciji v tovarni avtomobilov in v Splošni stavbeni — Tezno. Izven kon- kurence igra moštvo FD Studenci in mladinsko moštvo SSD Železnica.

Tehnično vodstvo je razdelilo vsa moštva v dve skupini. Prvo in drugo plasirana moštva iz obeh skupin igrajo medsebojni turnir za naslov prvaka. Zmagovalec prejme od OSS-a Maribor prehodni pokal.